

ELŐFIZETÉS

HELYTÉN:
Egy évre 6 katoná.
Egy hátra 6 katoná.

VEDEKEN:
Egy évre 6 katoná.
Egy hátra 6 k. 60 f.

HELYTÉN:
6-határban postá sor egyszer 60 fil.
utánban levélközvetítő 15 filár.

Helytár sorá 60 filár.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vezeték palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 164.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, november 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreink: Arad vármegye vezet.**
- Állami közigazgatás és szolgálati pragmatika.**
- Füves kérdések.**
- Magyar protestáns papok a bárok érdekében.**
- Egyrészt-másról. Irta: Vay Sándor gróf**
Kitchenerert megverték.
- Halálítélet helyett tisztelet esztendői fogadás.**
- Ötvenhárom petíció.**
- Wallburg Ernő ügye.**
- Fesztty Árpádné és a Jókai Mór kesztervási Rhaden báróné.**
- Róssa Bandit letartóztatás.**
- Két püspöki levél.**
- A halottlátozó tragédiája.**
- A seproni krach.**
- As esküdtársi tárgyalások.**
- Társas: Uti jegyzetek. Irta: Steiner József.**
- Rogány-Csarnok: A karvalyek vére. Irta: Theuriet André.**

Arad vármegye vezet.

Arad, november 2.

Arad vármegye hét választó kerülete közül öt ellen petíciót nyújtottak be a magyar királyi Kuriához, kérve az öt kerületben megejtett képviselőválasztás megsemmisítését.

Az újságok szétviszik szerte a hazába a megtámadott mandátumok listáját, s a

ki valahol az ország másik szélében érdeklődik az aradmegyei viszonyok iránt, annak bizonyára rögtön szemébe ötlük, hogy a mi vármegyénk valamennyi kerülete közül csak egyetlen helyütt, *Pécskán* folyt le a választás tisztán, mert hiszen a másik meg nem támadott kerületben, *Világoson*, *Zselénszky* grófnak nem volt ellenjelöltje.

És lábra kelnek kalandos mesék a halatlan atrocitásokról, melyeket egyrészt a kormány maga követett el, másrészt pedig a közigazgatási hatóságok, ezek az agyonrendszabályozott választási nullák inscenáltak, kik írott malasztak hagyták a választások tisztaságáról szóló mesét, s presszióval, hitvány lélekvásárlással kérésztak a hivatalos jelölt részére a mandátumot.

A ki nem hinné el mindezeket, az nézze meg, ha akarja, az aradmegyei képviselők megbízó levelei ellen benyújtott kérvényezéseket, s nem lesz nehéz elképzelnie, hogy az aradmegyei választások történetében micsoda viharos lapot tölt be a múlt hónap második napja...

Mi pedig, kik szemünk előtt láttuk lefolyni az ideai választásokat Aradmegyében, csodálkozással hallgatjuk a fenti kombinációkat, és némi nemű kedélyes mosoly fog el bennünket annak láttára, hogy bizonyos lemaradt képviselőjelölteknek, a

kik programbeszédjeikben tiszta választást hangoztattak, mily nehezükre esik most belenyugodni a *tiszta bukásba*.

Mert, és ezt nyugodt lélekkel írjuk ide, sehol az országban zavartalanabb, külső befolyásoktól mentesebb nem volt a népakarat megnyilvánulása, mint Aradmegyében. Nemcsak *Urbán* Iván főispán és *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán puritán politikai karaktere nyújtott eleve garanciát erre, de átlengi Aradvármegye egész tisztikarát is az a szellem, mely a legmegnyugtatóbb előfeltétele a tiszta választásoknak, úgy, ahogy azt irányadó helyen megálmodták.

A petíciók szokatlan felszaporodásának nemcsak nálunk, de szerte az országban, úgy véljük, közös egyazon magyarázatuk van.

A Kuria biráskodása, a választások megtámadását illetőleg, új helyzetet teremtett.

Hogy a legmagasabb birói forum mennyire lesz szigorú a mandátumok tisztaságának elbírálásában, azt a megválasztott és megnem választott képviselőjelöltek homlokegyenest ellentétes irányban képzelik el és remélik. A többséghez jutott képviselő a legpizkosabb mandátumot is tisztának látja, ha az ő kezében van; a bukott jelölt pedig a legtisztább választásban is ezer visszaélést talál, ha az ő pártja maradt kisebbségben.

TÁRCA.

Uti jegyzetek.

Irta: Steiner József.

(Második közlemény.)

München.

Mikor a Prientől elszibadt tagjaimat a központi pályaház hatalmas üveg ivezeteli alatt ismét működésbe hoztam és az épületet övedző arkádok alól szettekin tettem a várakozó kocsi táboron, a jövő-menő sokaságon, mely minden idegeskedés és veszekedés nélkül százával tolong be és ki a várócsarnok kapuin, — a lovak fejére huzott színes satyakok és csengők, vagy a bakon farsangi komolysággal ülő cilinderes kocsisok teszik-e, vagy éppen a levegőben van már itt az a hangulat, de én egyszerre el kezdettem dudolni és füttyölni.

Es a hangulat a léleknek jó barometere, mert azt a kedves, közvetlen hatást, amelyet München a megérkezésre az első pillanatban gyakorol, mindvégig megtartja.

Az emberek kissé talán csöndesek, a sok sörből néha bambáknak látszanak, amint lassu ünnepélyes komolysággal, de annál sürűbben emelik ajkaikhoz a bajor nektárral telt kelyhet; a „krüglit“, mely ápol és eltakar. Nem vagyok bizonyos benne, hogy a bajor csecsemő,

korsoval a kezében jön-e a világra, de hogy sörrel táplálják, azt láttam és hogy az öregje azzal kezében mulik ki, arra le merném tenni a kisebbik esküt.

Természet ura! Mennyi sört isznak meg itt egy nap!

Midőn a Hofbräuhaus udvarain, vagy termeiben és összes helyiségeiben hullámozó üve és álva ivó ezernyi népen és a földön heverő kőkorsók százain végig tekintek, azt hiszem, hogy ha ez a sok német egy szép reggel neki feküdni az Igarnak: estére kelve, rossz dolguk volna a halaknak.

De a művészi fejlődésnek, úgy látszik, jó talaj a tüzzel öntözött — gége, mert elevebb művészi életet és annak kifejezését építészetben, festészetben, város- rendezésben és minden művészeti ágban nem találhat az ember széles e világon.

Bizony szegény II-ik Lajos nem látta a fától az erdőt. Csak a hasonnevű elődje, az I-ső Lajos építette Ludwig-strassera kellett volna kísértálnia és jól széjjel néznie, azt tartom más- képpen sühetett volna el sok alkotása.

Felállok a Feldherrnhalle romános, szép arkádja alá, honnan az Armeedenkmal zászlós harcosa, meg a Schwanthaler mintázta Tilly és Wrede generalisok tekintenek alá a nyüzsgő tömegre és nézek-nézek a meddig a látcsóval javított rossz szemem bírja.

Az Odeon tér felől nehéz porosz katonák,

lomha lépéssel haladnak a királyi palota kertjé kapuja felé, honnan szembe jön éppen egy „es ist erreich“ bajuszos gárdatiszt. Egy pillanat alatt megfeszül a lépés, porzik a makadam ut és egyformán fekszik a vállon a nehéz muskéta.

Ugy látom a porosz baka is csak „markiroz“ ha teheti, akár a kunsági „virtigli öregcsont“

Az Odeon téren áll a Kleuze tervezte, kissé száraz alastikus architektúrájú hangverseny-csarnok előtt I. Lajos szép szobra, lóháton, szertartásos öltözékben, királyi pálcával kezében, két apród által kísérvé. Odébb az udvari könyvtár florenai stílyú vagy arányai, melyek megett karcsun szökel fel a színes fedelű román stílyú Lajos templom két szép tornya.

Az egyetem és a szemközti levő leányiskola szépen parkirozott rondójából már csak egy szív látszik, de annál hatalmasabban tűnik fel az utcát lezáró Siegesthor monumentális aranyu hármas nyílása, tetején a négyesbe fogott orosz-lán-quadrigan ülő Bavaria istenasszonyával.

A 37 méter széles és 1170 méter hosszú utnak méltó befejezése. És ez az, a mi München város-építés szempontjából a világ első rangu városai közé emeli, mert nemcsak egy utca van így, tervszerűen a célszerű és művészi szempontok teljes kielégítésével elrendezve, hanem csaknem valamennyi.

Ha a Max Josef-téren álló gyönyörű ará-

Az utóbbiak aztán a Kuriánál keresik az egyetlen mentő szalmaszálát.

A mandátumok tisztasága felett ítélkező bírói karról hónapokkal ezelőtt az a hír kelt szárnyra, hogy az új törvény rendelkezéseit felette terhesnek találja, s utat-módot keres, miként szabadulhatna meg a rendkívüli felelősséggel és fardtsággal járó munkától. Ezzel kapcsolatosan tudni vélték némelyek azt is, hogy a legelső kuriai bíraskodás folyamán akkora szigorúság, annyi megsemmisített mandátum lesz, hogy a törvényhozásnak minden kedve elmegy a jövőre nézve a Kuriára bízni a képviselőválasztások feletti ítélkezést.

Hangoztatnunk is felesleges, hogy ezek gyerekes mende-mondáknál nem egyebek, s hogy a legelső magyar bírói testület semmiféle kicsinyes céloktól nem vezérelteti magát. Mégis akadtak naiv, hiszékeny lelkületű emberek, kik ha már a nép jóvoltából nem juthattak be a képviselőházba, inkább a legbolondabb dolgot is bölcsességnek tartják, csak hogy bejuthassanak oda a Kuria vállain keresztül.

Ezek a derék honatya-aspiránsok szaporították meg olyan szépen a Kuria küszöbkoptatóinak numerusát, és ezeknek köszönhetjük mi is itt Aradmegyében, hogy a petíciók tekintetében olyan szép rekordot értünk el.

Meggyőződésünk, hogy a ránk következő néhány hét tanulsága kiábrándítja a választók akaratába meg nem nyugovókat, és a bírói hivatás igazi magaslatán ítélkező forum megérteti majd a fardhatlan mandátum-keresőkkel, hogy a nemzet képviselőjét nem a magyar Kuria állítja össze, hanem — a magyar nemzet.

* *

TÁVIRATOK.

A francia flotta tüntetés.

Páris, november 2. A lapok ellentmondó híreket hoznak a török vizeken való flotta-demonstráció céljáról. Az *Echo de*

Paris azt mondja, hogy a flotta el fogja foglalni az egyik jóni szigetet.

A kínai tárgyalások.

Peking, november 2. Li-Hung-Csang állapotát európai orvosai ma este komolynak mondták. Li-Hung-Csang két nap óta tüdővérzésben szenved. Meglehet, hogy az orosz nagykövettel Mandsuországot illetőleg folyó tárgyalások megakadnak. A kínai hivatalnokok mind ellenzik, hogy Kína engedményeket tegyen Oroszországnak, mert attól tartanak, hogy ha ilyen szerződést kötnek, a többi hatalmasságok is fognak előnyöket követelni.

Állami közigazgatás és szolgálati pragmatika.

— Az Aradi Közlöny tudóstírójától. —

Budapest, november 2

(Dsk.) A trónbeszéd még füleinkben cseng s csönghet még sokáig, mint revelációja az édes atyai jóakaró gondoskodásnak s a kormányzat messzekiható bölcsességének.

Olyan perspektívát nyújtott e beszéd a jövő államalakulásra, mely nem tart elérhetlen ábrándokat a nemzet elé, hanem realis alkotásokban az erők tömörülésére hív föl édes mindnyájunkat, szilárd alapot teremtven összes intézményeinknek, haladásunk, fejlődésünk javára.

A sokféle ressort-kérdés egyöntetűvé van téve a királyi szózatban, de engedtessek meg nekünk, hogy most csak arra a részletre legyünk pár megjegyzést, a melyet maga a beszéd is feltűnően hangsúlyoz: a közigazgatás államosítására.

A parlamenti munkálkodásnak ez a kigyója, melyet ellenzéki frázisokkal táplálgattak a szélső-balról, annyira kinötte már magát, hogy horogra kell fogni valahára.

A kormány a trónbeszédben alaposan meg is fogta.

Mert elvégre, hogy a papiros halmazok közül, melyekben eddig hempergett, kissé előcsuszlott: az is a kormány érdeme, mely annak egyes részeit már kikezdte: a közigazgatás egyszerűsítése, az állatorvosi intézmény államosítása, s a vármegyei pénzügyi tervek

vett bekebelezése által az állami intézmények sorába.

A közigazgatási autonomia, valljuk meg nyíltan, az utóbbi időben már csak fikcióvá vált. Olyan se hus, se hal, a hol nagyokat szónokoltak — és a kormányzat döntött. Ez a jelenlegi alkotmányos kormányzattal jól ment, mert ez soha nem ragadtatta magát közjog, vagy törvényellenes lépésekre, intézkedésekre, de tegyük föl, hogy, a mitől Isten óvjon, jöjjenek a kormány élére konzervatív, klerikális, az abszolutizmus felé hajló elemek, mi lesz akkor a jelenlegi rendszerrel?

Mert most csak *rendeletek* határolják körül a közigazgatási adatok legnagyobb részét melyek bármely pillanatban visszavonhatók.

Míg, a *törvények* bástyázzák körül a közigazgatás főadatait, törvények védik a tisztviselők jogait egy alapos szolgálati pragmatikával, ha e törvényekben meg lesz óva az egészséges közszellem és becsületes önkormányzati törekvések szabad nyilvánulása, akkor a magyar közigazgatás legerősebb vára lesz a nemzeti létnek és fejlődésnek, melyen a poklok kapui sem vehetnek diadalmat!

Ezért tölti el örömmel szívünket a trónbeszédnek az a része, mely ilyen államosítást ígér a nemzetnek.

A közigazgatás szövevénye elborítja az állampolgárok csaknem minden cselekvényét, minden vonalon, a kisebb fajta jogszolgáltatások, a vagyonosodás, a testi és erkölcsi jóllét, a rend és biztonság, a magyarság és a szellemi előhaladás: mind olyan góczpontok, melyek köré az közigazgatás ténykedései csoportosulnak.

Ha annyi feladata van, a minthogy van is, a közigazgatásnak, micsoda nagy nemzeti tényező az!

Szabad e annak tanácstalanul kapkodni, szervezetlenül működni és nemcsak a törvények keretein belül, a melyek ugyszólván nincsenek?

Nem és ezerszer nem!

A kormány, mint a trónbeszéd igéri, nyomról-nyomra, fokról-fokra hajtja végre korszakos munkáját a közigazgatás államosításának s ezzel a nemzet-alapítók fényes sorában lesz megörökítve neve.

nyu Udvari színház oszlopcarnoka előtt elhaladva a Maximilian utra tekintek, az utca tengelyében ott áll a Jumbusch gyönyörű II. Maximilianja, mely mögött érdekesen tűnik fel az Isas tulsó partján dombon álló, kissé lukas architektúrájú Maximilianum.

A Brienne-ut nagy perspektíváját kellemesen osztja meg a Karolina téren felállított 32 méter magas obeliszk és a hol az ut a Király térre társul, méltón határolja a classikus görög dór és jón stílusú Propylaea.

A tereik, az utca kereszteszékeik, a sétányokon sokszor négyesével felállított szobrok, a vig locsogású kisebb-nagyobb szökőkutak, az utcahosszant elterülő monumentális épületek, mindegy élő, hatalmasan lüktető művészi élet tanúságai.

Irigylésre méltó nagy mesterek: Klenze, Zieoland, Gärtner, Fischer, nagy idők, nagy emberei, nemes maccenasok genialis építészeti nem kell, hogy a sirtokban megforduljatok, mert az általatok nevelt nemzedék méltó maradt hozzátok.

Bár nem építhet oly varázsosan szép csoportokat, mint amit a Königs Platz dór stílusú Propylaja, jón Glyptotekája és korinthusi Műcsarnoka képeznek, hogy az ember csaknem az atheni Akropolison érzi magát, de a mai viszonyokkal és a rendelkezésre álló anyagokkal számolva, megalkotta a művészi értelemben vett modern stílust.

München maga ugyanis egészen kavicsos

fekszik és megvan az az előnye, hogy a házakat a földszintig az alapárkokból kiaknázott kavicsból kevert betonból készíthetik, de megvan az a hátránya is, hogy vakolathoz való homokot nem produkál. A kőre, márványra már nemigen futja mindenütt a bajor kincs, sima falfelületet pedig a durva kavicsos homokkal nem lehet előállítani. Új, ez anyagnak megfelelő, illetve abból kiinduló architektúrát teremtettek hát meg és mondhatom, hogy ez a minden hazugság nélkül való, tisztán durvább vagy finomabb vakolással, nemes burkolatokkal, szóval felület hatásokkal dolgozó modor az egyedül jogosult és nem azok az egyéniségre törekvő vadhajtások, melyeket ma szecesszió néven adnak be a bécsi és a bécsiéket utánzó építészek.

Midőn a Münchener Schauspielhaus bájos interieurjét nézegettem, ismét láttam mennyire nincs igazuk azoknak, kik azt hiszik, hogy a modern stílus minden történeti fejlődés nélkül, egyszerre ugrott ki Wagner, Olbrich, Seidl, Messel, Paukó vagy más fejéből. Bizony nem! Ilyet csak a történeti stílusok teljes ismeretével és azok szerkezet ismeretének birtokában lehet csinálni.

Nem lehet nemes burkolatot csinálni? Hát csináljunk vakolatot, mondják a müncheniek, de az ne akarjon kő lenni, hanem csak vakolat és nem a kő architektúrája, hanem csak a vakolaté.

Az egész kis színház oldalfalai sárgás du-

ror vakolással bírnak, melyek durvaságát kellemesen enyhítik a vörös mezők és a zöld-vörös frieze; a zöldesszürke mennyezeten az egész dísz tét a hálószerű casettákba illesztett villamos égők képezik, de az éppen elég; a függöny sima zöld bársony vörös applikációval, a prosceniumon semmi drapperia, az egy emelet-szerű karzat egyszerű faragása, és mégis mennyire szabb, mennyire kedvesebb, intímebb ez, mint pl. a Residenz-színház Foltz csinálta pazár, de izléstelen barokja.

Az egész színház különben egy bérházakkal körülvett négyszögben van, de türendészet és közlekedés legideálisabb kívánalmainak is megfelel.

Külső architektúra itt nincs, de annál inkább van az új Prinzregenten színházban, mely mintaképe annak, hogyan lehet kevés pénzzel, tisztán a felületek és kontúrok hatásával, a tömegek helyes elosztásával monumentális hatást elérni. A külső stílus modernisége alatt mindenütt megérzik az antik hatása, úgy a diszitéseken, mint a façade systemán.

Egy másik igen szép modern épületen: a Müller Népfürdőn a német renaissance nagy ismeretének fundamentumából nő ki a hatalmas modern architektúra; mely úgy kívül, mint belül hasznosan szépnek az ideálja, semmisen szegényes, semmisen gazdag itt, de minden igaz és nemes anyagból való.

Belül egy vagy 100 m. hosszú és 40—50 m. széles márvánnyal körülszegett óriási me-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Fontos kérdések.

— A tanítók gyűléséhez. —

Arad, november 2.

Vasárnap és hétfőn tartja évi nagy gyűlését megyénk és városunk tanítószága. Mi, kik ismerjük tanítóink hazafias törekvéseit, és mint örömmel üdvözöljük őket városunk falai között; munkájuk sikerét pedig hön óhajtjuk.

Az alkotmányos élet helyreállítása idején alakult meg a mi tanítóegyletünk is, így már harminc évnél régebbi múltra tekinthet vissza. Tömörülve, egymáshoz közeledve, együtt működve kell a tanítószág munkáját a társadalomra kihatóbbá tenni. Ily irányú tevékenységnek köszöni létét az *Aradvidéki Tanítóegylet* is.

A magyar kultúra harcossai e két napon át tartó tanácskozásának tárgyát ha átnézzük, megragadja figyelmünket azon tény, hogy nem sérelmek, nem anyagi érdekeiket szolgáló célok, hanem inkább nemzeti létünket megtámadó szociális bajok orvoslására irányuló törekvések. Fontos és méltánylandó küzdelmet vív a tanítószág már évek hosszú sora óta, egy folyton terjedő bajjal szemben. Ebben a küzdelemben eddig magára hagyatva, bizony meddő munkát végzett. Ez a nagy baj, melyhez ériási szociális- és nemzetgazdasági érdekek fűződnek: *népünk testi elcsatnyulása és lelki demoralizálása, főképpen az ifjuság körében*. A jövő nemzetünknek szép célokat tűz ki, melyhez erős karra és bátor szívre van szükség; ennek megvalósításában erősít bennünket az a tudat, hogy nyugatról tisztelet int felénk, míg keleten a félelem érzése nem pusztult el egészen.

Ebben a küzdelemben nem lesz már magára hagyatva a tanítószág. Sikertült erre a bajra ráterelni a figyelmét úgy a politikai, mint az egyházi hatóságoknak. Mindenütt örömmel vették tudomásul az *Aradvidéki Tanítóegylet* ily irányú munkásságát: gyűlésén együtt tanácskozik az orvoslás módjairól minden olyan tényező, melynek hathatós és együttműködő tevékenysége gátot vet a terjedő vésznek.

Az egylet elnökségének sikerült az ügyet országos érdekűvé tenni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter is várakozással kíséri e mozgalmat.

Nem kevésbé fontos a *tanítószág hivatali esküje*. Sajna, országunk tanítói karának vannak oly tagjai is, kiknek hazafisága nem éppen kifogástalan. Ezeket a mai törvények szerint az látja el, úgy őket, mint családjukat nyugdíjjal, segélylyel, a ki ellen egész életükben működtek. Ennek radikális gyógyszere volna az, ha az országos tanítói nyugdíjalap minden tagja esküt tenne az ország törvényeire. E tétel nagytudású előadója javaslatának ez a hazafias intenciója.

Az aradi gyűlés lesz kiindulópontja két oly mozgalomnak, melynek sikere nemzetünknek javára válik. Ez úgy iránt való érdeklődésből jön le Budapestről *Lakits Vendel*, a magyar tanítószág országos bizottságának érdekében gazdag elnöke, *Ujváry Béla* kir. tanácsos, a tanítószág országos organuma, a *Néptanítók Lapja* szerkesztője és *Göde József* dr. helyettes szerkesztő, szintén elismert tanfőúr. Üdvözöljük őket, hogy eljönnek tanítóinkat e nemes munkában buzdítani és támogatni.

Ez az ülés bizonyítéka lesz annak, hogy tanítóink feladatuk magaslatán állanak. Bátran és őszintén mutatják és hirdetik azon akadályozó körülményeket, melyek meddővé teszik a legteljesebb és legideálisabb törekvésű tanító munkáját.

Kell módot és eszközt nyújtani, hogy a tanító nemes hivatását, a nép nevelése és tanítás ügyének végrehajtását teljesíthesse.

Nagyon helyesen és okosan cselekszenek tanítóink, mikor a kötelességeik teljesítésére szolgáló jogot és eszközöket egyleteik útján óhajtják elérni.

Látjuk és tapasztaljuk, hogy a társadalom mindig méltánylással viseltetik a tanítószág munkája iránt, belátja, hogy a legszentebb és legmagasztosabb nemzeti érdekek a tanítók kezébe vannak letéve.

A magyar tanítószágra vár az a feladat, hogy népünket nevelje arra a küzdelemre, mely szükséges a második ezredévhez. Nevelje energiáját, hogy szívós akarattal foglalja el helyét a munka mezején, hol szorgalomban és kitartásban egy nép se gyürje le. Az a nép, mely oly hosszú évszázados harcokkal védte sokszor önmagát emészte, nyugat kulturáját, méltó

arra, hogy világító fáklyája, vezére legyen keletnek.

Ez a misszió megillet bennünket. Ez növelje lelkünk erejét, aczélozza izmainkat, ha ernyedni találnak. A fényes múlt és jövőendő nagyság érzetét kell a nemzedék lelkében csepegtetni. —r.—ó.

Magyar protestáns papok a búrok érdekében.

— Felirat az angol királyhoz. —

Arad, november 2.

VII. *Edvárd* angol királyhoz a reformáció emlékülőnapján két protestáns püspök és hatzáz magyar protestáns pap feliratot intézett, a melyben irgalmas szívéhez apellálva kérik, hogy szüntesse be azt az irtó háborút, melyet a protestáns Anglia már évek óta folytat a délafrikai református Transzvál és Oranje köztársaságok ellen. Maga a felirat gyönyörűen van megszövegezve, s méltósággal, papokhoz illő igazi hangon kéri a királyt, hogy kössön békét. A felirat, az egész civilizált világon visszhangot fog kelteni, s bárcsak azt keltene *Edvárd* királyban is, a ki ily módon emberszeretetet érve alatt visszavonhatná csapatait Dél-afrikából, a honnan máskülönben a búrok fogják kiverni őket.

Kimondhatlan fájdalom tölti el lelkünket — mondja a felirat — hogy a keresztény felebaráti szeretet e dicső ünnepén, midőn minden protestáns nemzetnek buzgó imában és háláadásban egyesülten kellene a Mindenható trónjához fölemelkedni, Dél-Afrikában két protestáns nemzet vív véres tusát, s a kik hitben egymás testvérei, öldöklő harcot folytatnak egymás ellen. Hitünk varázserejében, a keresztény szeretet hatalmában bizva járulunk felséged elé s hívő szívvél kérjük, hogy minden nemzet forró óhaját, de a reformáció áldásaiban részesült nemzetek különös esdeklését kegyesen meghallgatni és Transzvál köztársaság, valamint Oranje szabad állam protestáns testvér-népén megkönyörülni s így irgalmas szíveddel a háborúnak végét vetni kegyeskedjék.

A kérvény azután kiemeli, hogy ebben a borzalmas háboruban, melyben ezrével hullanak Anglia fiai is, a búrok nemzete a végpusztulás szélére, jutott: falvait fölégették, tanyáit földúlták, népét szétszórták s a kis nép két-százados kulturája megsemmisült. Hivatkozik arra a kérvény, hogy nekünk, magyaroknak,

dence kék fayange lapokkal kirakva, melyek színétől kellemes kék színben tükrözik a sok kiabáló gyerektől felkavart kristálytisza víz. Az egészet különben a hozzá tartozó kutyafürdővel, kádfürdővel és női fürdővel együtt *Müller* polgártárs ajándékozta a városnak és most szombat délután 4 órától vasárnap estig ingyen, ezenkívül pedig igen kevés fillérékért használja az istenadta nép.

Modern építkezéstről lévén szó, a *Seidl* sok szép román és góthstílyu temploma és középülete közül, ki kell ragadnom legalább egyet, a *National Museumot*, mely ugy külsejében, mint belsejében egyszersmind az építészeti fejlődéseit és felmutatja.

Nem tudom *Alpár* látta-e azt az akkor már készülő remeket, midőn ő a mi történelmi esarnokunkat építette, de még ő is méltán adózhatnék csodalattal ennek a nagy mesternek. 95 termét és 7 udvart úgy oldani meg, hogy azok a fokozatosan fejlődő történelmi kor stílusát tüntessék fel, hogy a Műtárgyak és interieurök egymással folytonos harmoniában legyenek, hogy ebből a vázlatos illuzióból ne zökkentse ki az embert se fal, se ablak, se ajtó, se padozat, és mégis az egész épület külső formájában egy egész benyomását tegye: ez már magában oly feladat, melynél nehezebb elé építészti még nem állítottak, hátha még hozzáveszük, hogy meglévő szerkezeti részeket, oszlopokat, ajtókat, ablakokat, sőt egész földeme- ket kellett neki applikálnia vagy utánoznia, me-

lyek becses történelmi relikviák gyanánt mint muzeumi tárgyak őriztetek eddig és most az egész nagy conceptionnak egyes szerkezeti részei. Az összes nagy Németországban megszerzhető építészti kincs, vagy eredetiben, vagy másolatlan megtalálható itt. Egy darab eredeti falguirland beillesztve, a többi rész folytatva és utánozva, aztán jó bajor sörrel leöntve oly egységes hatást ad, hogy talán maga *Seidl* se találná meg hol a toldása.

Hangosan felkacagtam, midőn egy Münchenbe szakadt piktor barátom elmondta nekem, hogyan utánozzák a régiségeket sörrel. A frissen festett faldisz jó üledék-sörrel végig öntve, egy pillanat alatt századok patináját nyeri. Többek közt egy augsburgi nagy város-ház ugynevezett *Goldene Szalján* volt alkalmam tapasztalni, mily csalódásig hünen tudták utánozni az eredeti régiséget.

„Meinem Volk zu Ehr und Vorbild“ mondja a museum homlokán ékeskedő föliás és bizony az egész városon meglátszik, hogyan össze van forrva a nép a Wittelsbachokkal, kik nem igyekeznek igen magas piadesztálról letekinteni, közzéjük, hanem részt vesznek életök minden fázisában. Egy nap a *Glaspalast*-ban a bécsi egyetemi tanács által való visszautasítás miatt híressé vált *Klim* plafondeképe előtt hallottam bírálgatni mint akármelyik más nyárs-polgárt, az uralkodó herceget, másik nap a róla elnevezett 62 m. egy kőboltozatos nyílásu új *Isar*-hidat nyitotta meg és mindig azt láttam,

hogy az érintkezés közötté és a nép között szinte patriarchalis.

A nép különben ilyenkor kiveszi részét a mulatságokból, folyván ott az évenként megismétlődő Októberfest.

Az óriási *Bavaria* előtt a *Theresien Wiisen* folyik az ünnep, meg a sok sör, sül az ökör és röhög a sok nehézfejű bajorparaszt a mindenféle látványosságnak. Ezek közül legérdekesebb a tengeri játék, meg egy 600 m. hosszú és 600 m. széles erődöt ábrázoló, háttérrel bíró, mesterséges tavon 8 valóságos fregatt, 4 páncélos hajó, 1 parancsnoki hajó, és egy torpedó segélyével inszzenoztatik; természetesen csak 1.25-höz annyira komolyan igazán pontosan, hogy a felrobbantott ellenséges hajó vitorlái és árbocai vagy 25 cm. magasságra repülnek a levegőbe.

Ugy a hajórajok mozdulatai, mint a cél-lövés és torpedógyakorlatok a legnagyobb pontossággal és szabályszerűséggel vitetnek véghez, ami könnyen megérthető abból, hogy a vállalat protektora a nagy „Német Flotta egyesület.“ *Hiába!* *Vilmos* császár okos ember. Tud az ő eszméinek propagandát csinálni. A legutolsó szám az „*Iltis*“ körülfontatása azon állapotba, melybe a *Taku* erőd ostroma után került. Hymnus, üdvölvés, tisztelgés persze van, quantum satis. De talán már ebből elég volt mára. Münchenről úgy sem elég írni és olvasni, ott élni kell.

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

kik szintén sok öldöklő tusában véreztünk, legnagyobb erősségünk a szabad Angliából felénk áradó rokonszenv volt és a szabadság lelke tette Angliát nagygyá, a földkerékség vezetőjévé. Majd így folytatja a kérvény:

Felséges ur! Tanácsot adni nekünk se jögnék, se tisztünk; de a kik arra hivatatták el, hogy az Isten igéjének hirdetői legyünk, kötelességünk fölemelni a szeretet szavát minden alkalmas és alkalmatlan helyen és időben; kötelességünk, hogy könyörögjünk a kicsinyekért, a szenvedőkért s keressük az utat a hatalmasak nagylelkűségéhez és irgalmasságához. Eszedző szóval járulunk tehát felséged elé, könyörögve a Jézus Krisztus nevében:

Uram, nem te kezdted azt az áldatlan vérontást, de szüntesd meg te. Elég hatalmas vagy rá, hogy kegyelmes lehess, s megszerezd magadnak a szeretet és békeesség dicsőségét, valamint a földön, azonképen a mennyben is. Vess véget, óh Uram, annak a háborúnak, melyben népednek fegyvereit egy testvér-nép, egy keresztény nép ellen kell fordítanod, s gyakorolj bosszúállás helyett irgalmasságot a mi Urunknak, Megváltónknak tanítása szerint. Valóban, a mi nemzetünk úgy tekintett mindig és tekint ma is Angliára, mint a szabadság, az emberjogok, a protestáns önérték bevéhetetlen vására s keresztényen erényekben ragyogó mintaképre.

Ez a felséged és hazája iránti mély tisztelt csak növeli bátorságunkat s épen a nagy brit nemzet polgárosító hivatásának csodálata készlet dennünket eszedzésünkre. Érezzük, hogy Nagy-Britannia már oly nagy és dicsőséges, hogy nagyobbá már csak a keresztény önmegtartóztatás és lemondás teheti. S ha a könyörület isteni törvényének enged, minden eddigi győzelménél nagyobb győzelmet arat.

Az angol nemzet e legnagyobb diadalát, az emberiségnek mintaképp szolgáló önmegtartóztatást keresztény szívvel eszedezve, még egyszer kérjük felségedet, hogy a reformáció dicső ünnepét irgalmas lélekkel magasztossá tenni s a háboru befejezésével a világ protestáns népeinek igazi örömmünepet szerezni kegyeskedjék.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Model, operette Este: A vén bakkancsos és fia a huszár, népszínmű. (Páros bérlet.)

Hétfő: Zaza, színmű. (Páratlan bérlet.)

Kedd: Sasok, vígjáték. (Páros bérlet.)

Szerda: Bőregér, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: A bossorkányvár, operette. (Páros bérlet.)

Péntek: Szívem, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Szívem, bohózat. (Páros bérlet.)

* **Zilahiné a Népszínházban.** Zilahiné Singhoffer Vilma asszony, a kiváló hangverseny-énekesnő, aki tudvalevőleg a jövő szezonban férje aradi társulatánál operett-primadonna lesz, tegnap s budapesti Népszínházban eljátszotta *Katalin* operett címszeropót. A fővárosi lapok a legnagyobb dicsőréttel emlékszenek meg ugy énekéről, mint játékaról a művésznőnek. Mutatóban itt közöljük a *B. H.* kritikáját.

A zeneszerzők, akik komoly énekszámot írnak a Népszínháznak, rossz helyen érvényesítik tehetségüket. A színház szűkölködik a komolyabb énekesnők nélkül s ha, mint most *Hegyi Aranka* beteg, a kiváló művésznő helyettesítésére a szomszédból kell kölcsön kérni énekesnőt. Először a Magyar Kir. Opera számította le a Népszínháznak ezt a szükségletét s kölcsön adta Katalinnak *Semsey Mariskát*, a széphangu altistánét. Most azonban az Opera ugylátszik, fölmondta a hitelműveletet s harmadik Katalinról kellett gondoskodni, hogy a sikerült operett le ne maradjon a műsorról. A színháznak ebben az operettbeli trónöröklésben ismét szerencséje volt, mert kitűnő és kellemes énekesnőre talált *Zilahiné Singhoffer Vilma* asszonyban, a jeles hangverseny-énekesnőben, aki ma este zajos tetszés mellett énekelte a carina szerepét. Esztendőre ez az érdekes, szép asszony teljesen áttér az operettre s az ura színházában *Aradon* primadonna lesz. Kifogástalan énekbéli készültséget, az előadásban finom ízlést és értelmet visz magával a könnyű

muza berkeibe. és sikere, ugyint ma, a jövőben is elmaradhatatlan. A Népszínházban ma telt ház hallgatta s mindenki szívesen tapsolt neki.

* **A hét ujdonsága.** Hennequin és Bilhaud három felvonásos bohózata a *Szívem*, a Víg-színházban 25 ik előadását fogja már megérni, pedig nem sokkal több mint egy hónapja, hogy színre került és azóta is *Pálmai* lika vendégszereplése szorította le a műsorról. Ezt a szellemes darabot mutatják be nálunk a hét végén, mint az e hétre kitűzött ujdonságot. Hogy nagyhatású bohózat mentől egyöntetűbb előadásban kerülhessen színre a hét elején, a mult hetek ujdonságaiból és repriseiból állították össze a műsort.

* **Boszorkányvár** A vásár valamicskét lendített a színház kasszáján. A nézőtér barátságosabb képet nyújtott és ez serkentette a szereplőket is. A színpadon jó volt a hangulat és ez magában véve fél siker. Különös elismerést érdemel *Dienstl* karmestert, a ki a kevészámu zenekari anyaggal igen szép eredményt tudott elérni. Jó estője volt *Mányai* Arankának, ki erőteljes hangját virtuózitással érvényesítette. A kísértet dalát és a bordalát zajosan megtapsolták, utóbbit meg is kellett ismételnie. Felvonás után többször kellett a függöny előtt megjelenie. Jól voltak ma disponálva *Boda* és *Arkossy* is, akik nehéz énekpártijuknak derekasan megfeleleltek. *Felsh* Rózsit szintén megtapsolták.

* **Tapolczai Dezsőt**, a Víg-színház tagját, mint színészkörökben beszélük, a Nemzeti színházhoz szerződtették. A *Zilahi* Gyula távozásával árvaságra jutó szerepkörben fogják eleinte foglalkoztatni.

* **Burmester Willy hangversenye.** Az a hangverseny, a melyet ez a világhívu művész *Aradon*, folyó hó 28-án, csütörtökön a Fehér Kereszt nagytermében tartani fog, kétségkívül az idei hangverseny évad kimagasló pontja lesz. A hegedűművészet ez elvitáznatatlannul legelső, legnagyobb és legjelentékenyebb mesterének hangversenye méltán tarthat a művészetet szerelő közönség legélénkebb érdeklődésére, mit már az a körülmény is eléggé bizonyít, hogy *Burmester* jöttére a jegyek nagy részét lefoglalták. Az aradi hangversenyén *Mayer-Mahr* Mór berlini zongora művész is közreműködik, a mi a hangverseny érdekességét csak emeli. A megmaradt jegyek iránt intézkedhetni *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Szigeti Imre nyugdíjban.** A Nemzeti Színház nyugdíjintézete tegnap *Fenyvessy* Ferenc főispán elnökletével közgyűlést tartott, melyen a Nemzeti Színház művészei és művésznői teljes számmal jelentek meg. A közgyűlés fő tárgya volt *Szigeti* Imre alelnöknek nyugalmoban vonulása és nyugdíjazása. Ez alkalommal *Somló* Sándor lelkes szavakkal emlékezett meg *Szigeti* érdemeiről, mire a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy *Szigetinek*, akit alelnökkül újból megválasztottak, nyugdíján felül élethossziglan évi 1500 forint tiszteletdíjat szavaznak meg.

* **Geyer Stefike**, a hirnöves 11-éves hegedűművész aradi hangversenyét holnap, vasárnap délután fél 5 órakor tartja meg a Fehér Kereszt dísztermében. *Geyer* Stefikét zongorán *Ipolyi* Valéria zongora művésznő kíséri. A műsor a következő:

Bruch: Hangverseny, hegedűn előadja *Geyer* Stefi kisasszony. 2. Liszt: Rigoletto ábrándzongorán előadja *Ipolyi* Valéria k. a 3. Hubay: Carmen, hegedűn előadja *Geyer* Stefi k. a 4. Chopin: Etude, A moll, zongorán előadja *Ipolyi* Valéria k. a 5. a. *Merkler* A.: Berceuse, b. *Pejacsevics* Dóra főrnő: Cansonetta, c. Hubay: Csárdajelenetek, hegedűn előadja *Geyer* Stefi kisasszony.

* **Mikszáth új könyve.** A fekete kakas és még három elbeszélés címmel új kötet jelent meg *Mikszáth* Kálmántól, a Lógrády Testvérek kiadásában. Négy bájos novella van a kötetben; az első *A fekete kakas* egyike *Mikszáth* legsikerültebb alkotásainak. A második novella *Krudy* Kálmán csinytevéséről szól, a harmadik: *A mi örökös barátunk* megrázó részletekben gazdag rajz, a negyedik *Egy éj az aranybogárban* hosszabb vig elbeszélés. A könyv *Mikszáth* Kálmán tollához méltó köntösben jelent meg. A címlap tetszetős és izlé-

ses, az illusztrációk művészi kezekre vallanak, a papiros finom, a nyomás tiszta, a kötés pedig tetszetős a szemnek. A könyv ára fűzve 10 korona, kötve 18 korona. Kapható a Lógrády Testvérek könyvkiadóhivatalában és minden könyvkereskedésben.

* **Brieux új darabja betiltva.** Párisban *Brieux*-nak, a „Bölcső” és „Vörös talár” darabok szerzőjének „Les Avarieres” című darabját a tartalom erkölcsstelen tendenciája miatt betiltották. *Brieux* ma Berlinből Párisba utazott, hogy a cenzurát a darab betiltó rendeletének visszavonására bírja.

* **Jegy-bérlet fűzet.** *Leszkay* András igazgató a színházlátogatás olcsóbbá tételére új intézkedést tett. E hó 5-étől *Gonda* László pénztárosnal 50 előadásra szóló jegyfűzetek lesznek kaphatók a következő arakon: I. rendű támlásszékekre 100 korona. II. rendűre 80 korona. III. rendűre 60 korona. Első emeleti kispáholyra 360 korona. Második emeleti páholyra 200 korona. — A bérlet virágvasárnapig bármely bérletes előadásra a fűzet egy jegye ellenében kaphat a pénztárnai megfelelő rendű jegyet épúgy az előadás napján, mint az előtte való napon. A napi áraknál tetemesen olcsóbb fűzetjegyek tulajdonosai épúgy váltbatnak páratlan előadásra, mint párcsokra jegyeket, kivéve az elsőrendű kis páholyokat, a melyek csak páros előadásokon szabadok. Az 50 szelvényből álló fűzet ára egyszerre fizetendő ki.

Halálítélet helyett tizenöt esztendei feygház.

(Tételethírdetés a Kurian.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2

Rendkívül érdekes bűnpert tárgyaltak ma a Kurian. *Horváth* Balázs községi bíró ügyét, a ki a feleségét agyonlőtte, hogy elvehesse egy özvegy asszonyt, a kivel szerelmi viszonyt folytatott. A gyilkost az esküdtszék verdiktje alapján kötél általi halálra ítélték, a kir. Kuria azonban kegyelmesebb volt nozzá s a halálítéletet átváltoztatta tizenöt esztendei feygházra.

Az érdekes tárgyalásról tudósítunk a következőket táviratozza:

Horváth Balázs halmaji törvénybíró tavaly február hó 4-án este 7 órakor pisztolyal agyonlőtte a feleségét. Az ablakon keresztül vette célba a feleségét, aki akkor éppen tizenharmadik gyermekét viselte a szíve alatt. A golyó az asszony hasába fúródott, megölte a magzatot, s rövid időn, belső elvérzés következtében meghalt az anya is, kitenc élő gyermeket hagyva maga után.

Az eset vasárnap történt. *Horváth* Balázs kora délután Visontára ment a testvéréhez, s ott mulatott. Mikor beakonyodott, hazajött, elkövette a véres tettet, s azután futva ment ismét Visonta felé, hogy a gyanut magáról elhárítsa. Egyik leánya *Viktus*, összerogyni látva anyját, első gondolata az volt, hogy Visontán időző apját értesitse. El is indult, de utközben már találkozott apjával, aki akkor már ismét Visonta felől jött hazafelé. Véres feleségét megölte.

— *Szalóky* József meglőtt! — nyögé az asszony. (*Szalóky* még leánykorában udvarolt az asszonynak, de kosarat kapott.)

— Senkit se gyanusits, — mondá a férj, mert még rágalmozási pert indit ellenünk!

Csodálatosképen azonban *Szalóky* József házatól a friss havon. lábnyomok vezettek *Horváthék* házáig. s gyanus körülmény alapján *Szalókyt* letartóztatták s vizsgálati fogóságba helyezték. Tagadásával szemben azonban a lábnyomokon kívül egyéb bizonyíték nem lévén ellene, elbocsátották.

Február végétől egészen szeptember 18-ig aludt az ügy. Ekkor a bíróság előtt megjelent özv. *Vencze* Jánosné, *Horváth* Balázs anyosa s ama gyanujának adott kifejezést, hogy leányát *Horváth* Balázs, a férj ölte meg. *Horváthnak*

egy leánya, Rozál ugyanis elmesélte a nagy anyjának, hogy a végzetes estén egy embert látott az ablak alatt, akiben apjára ismert.

Horváth Balázst elfogták s vallatóra fogták. Eleinte tagadott, később azonban önként jelerkezett a vizsgálóbírónál.

— Tekintetes vizsgálóbíró ur — mondá — vallai akarok; bánt a lelkiismeret és ezért őszine vallomást akarok tenni.

Is ekkor bevallott mindent. Védelmére azt hozta föl, hogy szerelmi viszonyt folytatott özv. Prezezkynével s ez beszélt rá, hogy tegye magát özvegygyé. Tőle is kapta a pisztolyt, melylyl hitvestársát megölte.

A: ügyesség *gyilkosság* vádját emelte s az egr esküdtsek ebben kimondván a vétkest, az esküdtbíró Horváth Balázst *halálra ítélte*. Prezezkynével szemben az eljárást megszüntették, mert a felbujtásnak semmiféle bizonyítéka nem volt.

A vádlott és védő semmiségi panaszát ma tárgyatta a kir. kuria IV. büntető tanácsa *Néményi* bíró előadása mellett. A koronaügyészség képviselője *Baumgarten* Izidor koronaügyész-helyettes jelent meg, külön védőül a kuria *Weisz* Odön dr.-t rendelte ki.

A Kuria hosszas tárgyalás után megváltoztatta az esküdtbíró ítéletét s Horváthot tizenöt esztendei fegyházra ítélte.

Egyről-másról.

(Halottak napja. — Makkai Zsiga lumpol. — Régi pozsonyi diéták. — Királyi beszédek.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, november 2.

Az esztendő legszomorubb ünnepe készültek az elmúlt héten. Halottak napjára. Ez az egy nap az, melyen az élők visszaemlékeznek az elhunytakra. Igaz, hogy temérdek hazug gyászt, hazug pompát is látunk a temetőben. Akár hányan azért disztik föl elköltözött szeretteik sírját, hogy a világ lássa, telik ám temetői pompára is, mások meg azért, hogy ismerőseiket bosszantsák. Egy ferencvárosi gazdag hentesmesterné pl. valahányszor földszitette elhunyt szülői és férje sírját, rendszeren megjegyezte:

— Na, a mester-utcában bizonyosan megpukkad mérgében a komám asszony, mert *sírjaim* az idén is szebbek, mint az övéi.

Mintha bizony nem volna felesleges ez az egy napra való fény és ragyogás azoknál, a kik máskor esztendőszám sem tekintik meg elköltözöttük sírját. A filozof úgy is a szívében gyászol és egy egyszerű katalinrózsánól font koszoru is elég, — ha igazán érezve tesszük le szeretteink örök nyugvóhelyére.

A képviselőház *mézes heteit* éli. Sok a vadonat új képviselő és a mulatóhelyeket sűrűn keresik fel a honatyák. A mint hallom, már *Makkai* Zsiga bá't is elvitték valamelyik hiúságos mulatóhelyre és megtheáztatták. Rossz nyelvek azt mondják, a kannából itta azt a zamatos folyadékot. Különbén a *Hét* egyik cikkírója azt állítja, hogy Zsiga bá' csak affektálja a rusztikusságot. Hogy komolyan még a földmivesi cím is derogál neki, abból tudjuk, hogy a bejelentőlapon *építő vállalkosónak* írta be magát.

Az országgyűlést Budán, a várak tróntermében nyitotta meg a király. A Kossuth-párti képviselők nem voltak ott a megnyitáson.

Érdekes régi írásokban kutatva látni, hogy a régi pozsonyi *diétákat* hol nyitotta meg a király Egyike a legfigyelemreméltóbb ország-

gyűléseknek volt az 1790—91-ki. Ez Budán, II. Leopold koronázása alkalmával nyit meg. 1808-ban nagyon nagy pompával nyitották meg a Maria-Ludovica magyar királynéval való megkoronázással egybekapcsolt Diétát. Az 1825-iki megnyitásról így ír naplójában Kazinczy Ferenc barátja, Guzmics Izidor, a tudós bencés pap: „Megelőzte a királyi propositiok — a főrendek és közrendek termében történt fölolvását a követeknek a primás udvari szálójában való egybegyűlése reggel 8 órakor, hol ő Felsége a király is, királyi méltósággal több főembertől kísértetve megjelent, és az ő számára készült trónusra ülve, magyar nyelven köszöntetett herceg Kohárytól. erre ő Felsége diákul felelt s egyszersmind tudtukra adta a Diétai uraknak, — hogy propositioját most átadja.”

A 1830-iki országgyűlés megnyitásáról ezeket a jegyzéseket olvassuk! „Szeptember 14-én reggel tizedfél órakor az Ország Rendel a *primatialis ház palotájában gyűltek össze, ahol Thonusra* ülven ő Felsége, először gróf Reviczky főkancellárius magyar, aztán ő Felsége deák beszédet tartván, átadta a nádornak a királyi Propositiokat, melyek először Mixta sessioban utóbb Statusok táblájánál is felolvastattak. Az 1832-ik országgyűlésről Kőlcsey Ferenc következőleg emlékszik meg naplójában: „Ismét pompa — nagy! Vegyes ülés vala s az egész országgyűlés a tegnap megérkezett királyhoz ment, ki az érseki palotában trónusán megjelenven, a királyi feladásokat átadta.” 1839-ben ezeket találjuk a Diéta megnyitásáról; „Az egész országgyűlés a primási palotába ment át. Itt a király latin beszéd kíséretében a királyi előterjesztéseket átadja a primásnak.” Mind a két tábla pedig ismét visszamegy az országházba, ahol is a Primás a királyi előadásokat a nádornak átadja, az fölbontja, Szögyén itélőmester által felolvastatja és ugyanezt a Karok és Rendek tábláján újra fölolvassa.

Az 1837-iki országgyűlésnek már Kossuth Lajos is tagja volt. Ennek az országgyűlésnek a megnyitását a „Pesti Hírlap” a következőben adta elő: „November 12-én reggel 9 órakor elegyes országgyűlés a főrendek termében. Az országgyűlés megnyitása 10 óra után következett a primási palota dísztermében, ahol ő Felsége, az udvari hölgyek, az ünnepi alkalomra megjelent követségek, valamint a főhercegek, köztük a tizenhatéves Ferenc-József-Károly főherceg — a mai király — is a karzaton jelent meg. Ez alkalommal *300 év után először szólt magyarul az uralkodó*. V. Ferdinánd szavai ezek voltak: „Magyarország rendeit itt látni örvendek. Az atyai szándékomat a királyi előadások mutatják. Fogadják bizalommal.” Ezt a nevezetes momentumot a legnagyobb magyar Széchenyi István is említi naplójában, hogy *a terem sarkában néma gyönyörrel szemlélte és hallgatta a magyar nyelv diadalát*.

Napjainkban már hosszú, egész politikai programot tartalmazó magyar beszédet mond el a magyar király, ahogy ezt most is tette a budai várakban lefolyt ünnepi megnyitáson.

MULATSÁGOK.

(=) Magyar hangverseny Aradon. Az *aradi ev. ref. egyháznak* érdekes, Aradon ujdonság-számba menő hangversenye- és táncmulatsága lesz *január hó 4-én*. Az evangélikusokhoz hasonlóan az idén a reformátusok is elhatározták, hogy az egyház javára hangversenyt rendeznek, még pedig olyat, melynek minden száma *tiszta magyar lesz*. Így magyar ének, magyar cigány-zene, és magyar kuplák, valamennyi

aradi műkedvelők előadásában. Ez olyan örvedes ujdonság lesz Aradon, amely egyben méltó a célhoz, melynek érdekében a hangversenyt rendezik. E tárgyban a református egyház presbitériuma pénteken délelőtt gyűlést tartott, melyen az egyháztanács valamennyi tagja résztvett. A gyűlés meghatározta a hangverseny és táncmulatság napját, azután egy szűkebb körű bizottságot küldött ki az előkészületek megtételére. E bizottság tagjai *Csécsei* Imre lelkész elnöklése alatt *Fábián* László nyug. főispán, *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, *Fábián* Lajos dr. kir. ítélőtáblai bíró, *Jos* Béla községi bíró, dr. *Szarka* Sándor aljárásbíró és *Szilágyi* György tanító tagokból áll. E bizottság Arad intelligens fiatalságával együtt készíti elő a nagyszabásu hangversenyt és táncmulatságot, melyet valószínűleg a *Fehér Kereszt* nagytermében tartanak meg.

(=) A Székely-otthon mulatsága. Megirtuk már, hogy mily nagy szorgalommal készül az aradi Székely-otthon rendező bizottsága a f. hó 9-én tartandó házi estélye sikerének érdekében. A műsor egy újabb számmal szaporodott, a mennyiben Goldstein Számi, az ismert honpolgár is közre fog működni. A rendezőbizottság egyik legjobb cigányzenekart szerzte meg az estélyre. A már teljesen összeállított műsört a napokban közli a rendezőség.

Wallburg Ernő ügye.

(Staudingert letartóztatták.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Jelentős fordulat történt újabban a letartóztatott báró Wallburg Ernő ügyében. Megállapították, hogy ki hamisította meg a Wallburg atyjának házassági levelét. A hamisító egy *Staudinger* Miksa nevű bécsi magánhivatalnok, ki azonban megszökött. Staudingert, a ki ellen okirathamisításért és csalásért körözvényt bocsátottak ki, mint egy távirat jelenti, tegnap *Innsbruckban letartóztatták* és átadták a laibachi törvényszéknek.

Wallburg Ernő három év előtt ismerkedett meg Staudingerrel. A Bécs melletti Hernalsbán egy házban laktak. A jó modoru fiatal embert csakhamar beavatták családjuk titkaiba. Staudinger, ki akkor magánhivatalnok volt, ajánlkozott arra, hogy megszerzi a házasságlevelét.

Ernő főhercegnek nem volt vagyona, de a toszkánai nagyhercegnő, ki a főherceg néneje volt, *huszonhat millió forintot* kitevő vagyonával úgy rendelkezett, hogy *a hagyaték fele Ernő főherceg gyermekeinek illette* legyen, ha atyjuk *tényleg feleségül vette Skublits Laurát*. Ezért volt tehát szükség a házasságlevélre, melyet az eskető katonai káplán a hatvanas években a hadügyminiszterium utasítására kitépelt, de a lapokat megőrizte, mindaddig, míg csak azt tőle Staudinger el nem lopta.

Mikor *Fichler* Győző orsz. képviselő, Wallburg Ernő ügyvédje megtudta, hogy a fontos okmány lopás útján került védencéhez, Wallburgok azonnal Bécsbe küldte, a hol nyolcz napig tartózkodott. Érdekes, hogy akkor semmi kétség sem merült fel az okmány valódisága ellen.

Wallburgné a vizsgálóbíró jelenlétében ma meglátogatta a férjét. A báróné Wallburgot megnyugtatta, hogy ne tartson semmitől, mert aligha fogják kiadni az osztrák hatóságoknak.

A bonyodalmas ügynek, aminek ma már a külföldi lapok is hasábotkat szentelnek, a bécsi felhivatalos könyomatu újság adja meg azt a magyarázatot, ami egyszersmind a bünvádi eljárás alapjául szolgál. Amikor Budapesten letartóztatták Wallburg Ernőt, a letartóztatás hírért Ausztriában annyira titkolták, hogy a rendőrség még azt is megakadályozta, hogy

Arkóba, ahol Wallburg Ernő nővére lakik, s akit időközben szintén letartóztattak, ne kézbévisenek olyan újságot, amiből megtudhatta volna, hogy bátyját letartóztatták. A budapesti büntető bíróság most azt kutatja, vajjon Wallburg Ernő ellen a budapesti büntető törvény-széknél, járásbírósnál nincs-e följelentés beadvány, ami a kiadatásnak útjában állhatna.

Érdekes az a nyilatkozat, amelyet Wallburgnak az Alkotás-utca 1. számú házában lakó neje tett.

— Férjemmel — ugymond — tíz évvel ezelőtt keltem egybe. Azóta a legboldogabb családi életet éltek. Házasságunktól 7 gyermek született, a hét közül a legkisebb két éves.

Teljesen tudatában vagyok annak, hogy a férjem ártatlan. Nem tudnám elképzelni, hogy milyen ok vihette volna arra, hogy okmányokat hamisítson, mikor már régebben illetékes helyen elismerték, hogy okmányaink teljesen rendben vannak. Legalább ezt bizonyítja az a levél, amelyet a férjem akkor kapott a főudvarmesteri hivataltól, mikor papírjait éppen felülvizsgálás céljából terjesztette be. Ez a levél még ma is birtokunkban van, és abban az iratcsomóban található, amelyet férjem letartóztatása alkalmával átadott a vizsgálóbírónak. Ebben a levélben maga a főudvarmester kinyilatkoztatta, hogy az az ártatlan laibachi anyakönyvi kivonat teljesen rendben van.

Kötelességemnek tartom ezeket elmondani, dacára annak, hogy Bécsből már két ízben figyelmeztettek, hogy ne beszéljek már a férjemre való tekintetből sem.

Teljesen alaptalan némely lapnak az a hiresztelése, hogy Bécsből már nagyszegű adósságokat fizettek értünk. Pénzt a férjem csak egyszer kapott s ez akkor volt, mikor a király kocsiába dobta kérvényét. Akkor 600 forintot kaptunk. Gaszner közjegyző ugyan fizetett néhány száz forint adósságot, de ennél többet se nem kaptunk, s fizettek értünk. Ha valaha kínáltak volna nekünk 250.000 forintot, mint némelyek állítják, két kézzel kaptunk volna az ajánlaton és sohasem jutott volna és nem is jutott eszünkbe egymilliót kérni. Férjem letartóztatását követő napon Gaszner közjegyzőt felszólították, hogy mondja meg, mennyi az adósságunk, de úgy Gaszner, mint én is, férjemhez utasítottuk az illetőt.

Ami férjemet illeti, tegnapelőtt beszéltem vele Puskariu vizsgálóbíró szobájában. Ő maga sem hiszi, hogy kiadnák, mert magyar alattvaló, ha pedig — mint állítják — törvénytelen gyermek volna, akkor mint a magyar *Stublies* Laura budapesti születésű gyermeke, annál is inkább magyar állampolgár. Remélem azonban hogy az ügy nem fog odáig fejlődni és szegény férjem nemsokára kiszabadul.

Késő éjjel jelentik telefonon Budapestről: Pichler Győző ma levelet kapott Feldkirch állomásról. A levél *Staudingertől* jött. Ártatlanságát emlegeti benne s tiltakozik elfogatása ellen. Kéri Pichlert, keresse meg az elhunyt *Schamaitz* tábori lelkésznek nyilatkozatát, a melyben el van mondva, hogy maga a lelkész tépte ki a kérdéses anyakönyvi lapokat s a bejegyzések teljesen azonosak azon adatokkal, melyek a *Wallburg* báró kezeiben lévő kivonaton olvashatók.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A filharmónia-egyesület holnap, vasárnap délután 3 órákor a templom-utcai polgári iskola dísztermében közgyűlést tart, melyre a tagok figyelmét e helyen is felhívja az elnökség.

(*) Az aradvidéki iparegyesület alapszabályai a jóváhagyási záradékkal ellátva, az

egyesület végleges megalakulása céljából vasárnap, folyó évi november 10-én délelőtt 11 órákor a vérosháza dísztermében közgyűlést tartunk, melyre a t. tag urak ezennel meghívottnak. A napirend tárgyai: 1. Az alapszabályok bemutatása és jelentés az előkészítő bizottság működéséről. 2. Védnök választása. 3. Az elnökök, alelnökök, felügyelő-bizottság és tisztikar, valamint az igazgató-tanács megválasztása. 4. Netaláni indítványok. Arad, 1901. november hó 2-án. Az ideiglenes végrehajtó-bizottság nevében *Nesnera* Aladár elnök.

(*) Az aradi kir. főgymnásium és áll. főreáliskola ifjúsági segélyző egyesülete folyó hó 10-én, vasárnap d. e. 11 órákor tartja meg őszi választási gyűlését. E gyűlésre, melynek tárgya a szegény tanulók téli ruhával való segélyezése leendő, az egyesület választmányi tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi hivatalosok betegségélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. u. 3 órákor tartja meg rendes havi választmányi ülését. Az elnökség felkéri a vála ztmányi tagokat a megjelenésre.

Ötvenhárom petíció.

(A megtámadott mandátumok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Az utóbbi pár nap alatt hallatlanul felszaporodott a petíciók száma. Nem kevesebb, mint ötvenhárom mandátumot támadtak meg ma estig kérvénnyel, ami annyit is jelent, hogy kerül még ez országban pénz, mert közel százhatvanezer koronát deponáltak a Kuriánál. Az eljárás költségeire tudvalevőleg 3000 koronát kell letenni minden petíció után, hogy megtudhassák az érdekelt felek, osakugyan tiszta volt-e a választás, avagy nem.

Az is nevezetes, hogy a pécskai és világosi kerületeken kívül az összes aradmegyei mandátumokat megtámadták. Petíciót adtak be a kisjenői, szentannai, máriaradnai, jószáshelyi és a borosjenői választás ellen; Aradmegye tehát élénken szerepel a petíciós táblán.

Wittmann János új-szent-annai képviselő megválasztását *Kreitler* Ferenc és társai támadták meg. Ellenjelöltje a szabadelpvüparti *Rauchbauer* Nándor volt, aki 214 szóval maradt kisebbségben. A kérvényező vádjai: presszió, vesztegetés, etetés és itatás. Több mint háromszáz tanút jelentettek be. A petíciót *Steinitzer* Pál dr. aradi és *Holló* József dr. budapesti ügyvédek nyújtották be.

A megtámadott mandátumok — pártok szerint — a következők:

Szabadelpvü-pártiak:

Andrássy Géza gr. (Rozsnyó).
Baghi Béla (Kunszentmárton).
Bánhid Antal br. (Kisjenő).
Bedő Albert (Székely-Keresztúr).
Beck Marcel (Aszód).
Dessewffy Emil gr. (Szempe).
Dókus Ernő (Sátoralja-Ujhely).
Eggenhoffer József (Nagy-Úcsa).
Éhen Gyula (Szombathely).
Enyedi Lukács (Tápé).
Farkas Ábrahám (Rimaszombat).
Fassie Tódor (Magyar-Csáke).
Fogarassi Zsigmond (Halmi).
Forgách Antal gróf (Balassa-Gyarmat).
Gorove László (Végyvár).
Harkányi János báró (Facset).
Hámori László (Vizakna).
Karátsonyi Jenő gróf (Zichyfaiva).
Kiss Ferencz (Szolnok).
Konkoly-Thege Miklós (Tata).
Lázár Menyhért (Gyergyó-Szentmiklós).

Lendi Adolf (Temes-Békás).
Miksa Imre (Felvincz).
Nosz Gyula (Szepes-Szombat).
Órley Kálmán (Margitta).
Révai Mór (Szék).
Samassa János (Kápolna).
Solymossy Lajos báró (Borosjenő).
Szemere Miklós (Tasnád).
Szentiványi Gyula (Aranyos-Medgyes).
Szivák Imre (Fehértemplom).
Szombati György (Jószáshely).
Teleki Domokos gróf (Deés).
Teleki Gyula gróf (Ökörmező).
Teleki Sándor gróf (Magyar-Lápos).
Tormay Károly (Baranya Szentlőrinc).
Vancsó Gyula (Mária-Radna).
Werner Gyula (Magyar-Igen).
Wittmann János (Új-Szentanna).
Wolfner Tivadar (Gödöllő).
Zichy Jenő gróf (Székesfehérvár).

Kossuth-pártiak:

Egry Dezső (Pécsvárad).
Madarász Imre (Karczag).
Makkay Zsigmond (Ákosfalva).
Reich Aladár (Baja).

Néppártiak:

Gágern Miksa báró (Galgóc).
Kovács Pál (Éiseku vár).
Rakovszky István (Csorna).
Rakovszky István (Zsámbokiét).
Szüllő Géza (Letenye).

Ugron-párti:

Várady Károly (Görgő).

Nemzetiségiek:

Pavlovits Lyubomir (Török-Becse).
Valasek János (Verbó).

A képviselőház elnökségénél benyújtott panasz útján támadták meg azonkívül *Gabányi* Sándor diósadi mandátumát.

Feszty Árpádné

és a Jókai Mór koszorúja.

(Ki tépte össze a Laborfalvi Róza koszorúját?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Az ország legújabb és legkinosabb fel-tűnést keltő eseménye ma az a konfliktus, amely *Jókai* Mór dr. és leánya: *Feszty* Árpádné között támadt egy sirkoszoru miatt. Az előbb még meggondolatlan csinynek tetsző kegyeletsértésből komoly affér keletkezett, amely egyuttal végleges szakadást jelent a Jókai-családban.

Az esemény legújabb részletei a következők:

Az eltéptett sirkoszoru.

A fővárosi napilapok ma reggeli számában nyilatkozat jelent meg dr. *Jókai* Mórtól, melyben az agg költő arról panaszkodik, hogy koszorúját melyet, mint minden esztendőben úgy az idén is elhelyezett első feleségének: *Laborfalvy* Rózának sirjára, „szentségtörő kezek darabokra tépték”. *Jókai* nyilatkozata révén az akkor még ismeretlen tettet, aki — mint ma kiderült — nem más, mint *Jókai* leánya: *Feszty* Árpádné, atokkal sújtotta.

A nyilatkozat egész terjedelmében így szól:

Kegyeletsértés a temetőben.

Minden évben, mindszentek és halottak napján megboldogult első feleségem ósa *Laborfalvy* Róza sirjára koszorút szoktak letenni.

II. a felirattal: *Jókai Mórné Laborfalvy* *ja*. Az idén szentségtörő kezek a koszorúját darabokra tépték. Akárki is sirt gyalázó s engemet legtisztább lettemben megsértő rosszakaróm, azt lyosabb átkommal sujtom vissza. A fő igazgatóságát és a sirbőrséget pedig assé teszem ily hallatlan botránynak akadályozatlanul való megtörténhetése.

Budapest, 1901. Halottak napján:

Dr. Jókai Mór.

költő kegyelete felkereste a csenderhalmot és letette rá az emlékezés kourját. Az összetépett koszoru látása lelmélyében megrendítette a költőt, hova „rosszakaró“-ját megátkozta.

A második nyilatkozat.

Esemény ma este vett kínos fordulata nyilatkozat folytán, amelyet Jókai estli lapokban tett ujabbán közzé. Ma a nyilatkozatban kemény hangon az Jókai saját leányáról, akiről megtu, hogy a koszoru-szalag eltépője vo. A második nyilatkozat szóról-szóra a vetkező:

Ma délben ujból kimentem a temetőbe, tudni az igazgatóságtól a vizsgálat eredményét. Az igazgató tudatta velem, hogy a gszkoszoruhoz a közönség köréből senki zlá nem nyult, hanem a temető őr és a selügyelők tanuskodása szerint a feliratos gszszalagot Feszty Árpádné sajátkezüleg tépte de.

Értesülésem következtében az előhívott rődrbiztosnak és rendőrkapitánynak előterjtettem eziránti panaszomat és kértem a meggyalázó kihágásnak szigoru megbüntetéséről jegyzőkönyv vétetett fel az én aláismommal ellátva.

Ennek következtében a rendőri eljárás megittatott Feszty Árpádné ellen.

Budapest, 1901. november hó 2-án.

Dr. Jókai Mór.

Budapestben, amint az esti lapok ma mejelentek, egyébről nem beszéltek, csak a Jókai második nyilatkozatáról és az ennek nyomában fakadó családi konfliktusokól.

Az a vélemény általános, hogy miután Jókai közzétette első nyilatkozatát, mely a bgerélyesebb hangot használja — a mithogy használhatta is — ismeretlen tettes ellen, az esemény csendes elintézést nyrhethett volna, ha Jókai nyilvánosságra nem hozza a Fesztyné nevét.

Arról, hogy milyen mértékben képez kegyeletsértést a Jókai leányának cselekedete, — vitatkozni lehet. Lehet különösen akkor, ha tudjuk azt, hogy Fesztyné tévedés folytán követte el a koszorú-megtépést. Mert hiszen az előrelátható volt, hogy egy leánynak nem lehet oka ilyen módon bosszút állni édesatyján második házasságáért, s különösen nem lehetett oka éppen ennél az alkalomnál, amikor tudniillik Jókai kegyeletteljesen megemlékezvön első feleségéről, koszorút helyez annak sirhalmára.

Természetes, hogy ezek után felette érdekes az a nyilatkozat, amelyet a koszorú-ügyben Fesztyné mondott el az egyik fővárosi ujság nála járt munkatársának.

Fesztyné a moztobája ellen.

Jókai második nyilatkozatának megjelenése után, ma este 7 órakor, egy fővárosi riporter felkereste Feszty Árpádnét,

hogy őt meginterwiewolja az atyja nyilatkozatával szemben.

Fesztyné ezeket mondta:

— *Bűnös vagyok, nem is szabad Jókai-val szemben védekeznem. Igenis megtéptem a koszoru szalagját, az apám feljelentett érte. A tárgyalásra azonban nem megyek el, itélkessenek felettem tetszés szerint . . .*

Elmondta tovább Fesztyné, hogy mint minden évben, úgy az idén is kiment a temetőbe megkoszoruzni feledhetetlen édesanya sirhalmát. A koszorút azelőtt is mindig ő szokta kivinni, mert Jókai, míg velük lakott, aggkorára való tekintettel nem ment ki a temetőbe.

— Mikor tegnap, — folytatta Fesztyné, — egyik nőrokonommal anyám sirjához értünk, egy koszorút találtunk a siron, ennek szalagján azonban nem úgy volt alkalmazva a felirat, amit a lapok hozták, hogy „*Jókai Mórné Laborfalvy Rózának*“, hanem így:

Jókai Mórné — Laborfalvi Rózának.

A két név között ugyanis gondolatjel volt, ami azt jelenti, hogy *Jókainé Grósz Bella adja koszorúját Laborfalvi Rózának.*

E sértő felírás láttára mindketten felháborodtunk. Először nőrokonom, majd én hasítottam meg a szalagot, nem téptem szét, csupán szakítottam egyet rajta megbotránkozásunk és megsértett kegyeletünk külső kifejezéseül.

Feszty Árpád jelenleg nincs Budapesten. Hiszen tudvalevő, hogy a Feszty-család, mikor Jókai megesküdött Nagy Bellával, kiköltözött Olaszországba, Flórencebe. Fesztyné kijelentette, hogy előre tudja, hogy férje neheztelni fog reá tetéért. Azután így folytatta:

— Higyje meg uram, nem tehetek róla. Anyám nevének meggyalázását láttam a szalag feliratában, azért tettem, amit tettem . . .

Ez affér kapcsán beszéltek, hogy Fesztyné, mikor Olaszországból hazajött, el akart menni édesatyjához, de Jókai más oldalról jött befolyások folytán Fesztynéhez irt levelében még az utcan való köszönéstől is eltiltotta leányát.

Mindez, — mint mondják — kimondhatatlanul fáj Fesztynének s a koszorú szalagjának eltépésére nemcsak annak felirata, hanem ez a körülmény is készítette Fesztyné.

TANÜGY.

Két püspöki levél.

Arad, november 2.

Említettük, hogy az *Aradvidéki Tanítóegylet* idei közgyűlésén a politikai és egyházi hatóságok is részt vesznek. Ujabbán *Goldis* József gör. kel. román püspök és dr. *Csák* Cirkjék a minoritarend tartományi főnöke is megígérte, hogy az érdekes ülésen képviselteti magát, illetőleg személyesen részt vesz és a szönyegen forgó kérdésekhez a tudásával hozzá szól:

Desseoffy Sándor csanádi megyés püspök a meghívóra a következő levélkező levelet küldte *Kovács* Vince egyesületi elnökhöz:

Köszönettel és elismeréssel vettem az *Aradvidéki tanítóegylet* f. évi november hó 4-én tartandó diszülésére szóló meghívást: köszönettel az irányomban tanusított figyelemérr és elismeréssel azon buzgó lelkesedés iránt, amelylyel népünk testi és szellemi fejlődését akadályozó bajok megszüntetésén fáradoznak és e célra az erre hivatott összes tényezőket egyesíteni igyekeznek, ami annál nagyobb örömmre szolgál,

mert a nyár folyamán az egylet által felkarolt ügyben már magam is fölhivtam a közigazgatási hatóságok figyelmét és az egylet mostani törekvésével szívem szándékát legteljesebben megértette. Ezen elismerésem nyilvánítására szivesen jelentem volna meg egyházmegyém tekintélyes vidékének tanítósa között, hogy azzal egyetértőleg népünk jólétének mikénti előmozdítása felett tanácskozzunk, de sajnálatomra gyengélkedő egészségem javulása esetében is abban az időben Budapesten a katolikus országos nagygyűlésen kellene résztvennem, személyes megjelenésről le kell mondanom, de képviseletemben ezen diszgyűlésen dr. *Kun* László cz. apát székesegyházi kanonok fog részt venni.

Tanácskozásaira isten kegyelmét és áldását kérve vagyok

Temesvárott, 1901. október 25-én.

Desseoffy Sándor püspök.

Goldis József aradi gör. kel. román püspök az alábbi levéllel válaszolt:

Tekintetes Elnök Ur!

Folyó október hó 26-án kelt becses meghívásukat szivesen tudomásul véve, van szerencsém értesíteni, hogy az „*Aradvidéki Tanítóegylet*“-nek 1901. november hó 4-én tartandó diszülésére képviseletemben *Goldis* László szentszéki titkárt és dr. *Pipos* Péter tanítóképezdei tanárt küldöttem ki.

Fogadja Uraságod kiváló tiszteletem kifejezését.

Aradon, 1901. november hó 1-én.

Goldis József püspök.

(—) A marosmenti tanítók köre e hó 1-én tartotta meg rendes öszi ülését M. Radnán, *Kovács* Béla állami tanító iskolájában. Az ülés főtárgya tisztikar választása volt. Elnöknek *Hoffmann* Emil paulisi áll. tanítót választották meg, *Kadoszary* János konopi áll. tanítót al-elnöknek, *Kiss* Lajos gyoroki ref. tanítót jegyzőnek és *Rezik* Albert gyoroki kath. tanítót pénztárnoknak. A tavaszi ülést O. Paulison tartja meg a kör.

Rhaden báróné.

(A párisi dráma hősnője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2

Egy pillanatra érdemes megállani e szerencsétlen asszony mellett, aki a maga fájdalmas silhouette-jével egy összetört játékszerhez hasonló. Játékszer, amelylyel Páris városa mulattatta magát.

Rhaden báróné! Ő volt a legragyogóbb asszony Párisban, a legkitünőbb ecuyére, a fehér paripán. Dicsőséges lovaglását a cirkuszok porondján, halálos veszedelmű mutatványait száz férfi szív követte rajongó epedéssel. Bájos zsidóleányka, gondolom *Weisz* Irénnek hívták, s egy nap a svéd *Rhaden* báró otthagyja a családját, a hazáját, a katonai rangját miatta. Elveszi feleségül, s azontul imádja, őrszi, félti rettenetesen. Az asszony lovagol és játszi könnyedséggel egy egész raj szívet hódít magának. Oroszországból, egy fiatal katona követi lépten-nyomon, a leghevesebb szerelem fájdalmas tragikumában.

Szegény, szép fiu, egy nap nem bír szívével többé, és Clermontferrandban, egy kicsi francia városkában a bárónót megközelíti és enyhe szerelme-tességgel szól hozzá. A válasz, — oh a válasz egy revolverlövés volt a *Rhaden* báró pisztolyából.

Az orosz hadnagy egy utolsó szerelmi szóval kiadta a lelkét, a féltékeny férjet felmentették és a nagyszerű asszony, — immár a vér és halál presztissében — lovagolt tovább, igaz, hogy most már kevésbbé nyugodtan, valami tüzes idegeskedéssel, egyenesen provokálta a veszélyt, amikor az ágaskodó paripán szilaján hátravetette magát, kibomlott szöke hajával és apró sikolyokkal . . .

Ugy tűnt, hogy az orosz tiszt elverzett szíve egy-egy távoli sóhajtásával üdvözölte, követte. A holtaknak rettenetes bosszúállása, vajjon ki tud er-

ról? Egy nap Rhaden báró is meghalt, s azontul a szép asszony csillagzata homályosodni kezd. Még kitűnően mulat Nizzában és bájosan iszik arany színű borokat, örömet, szerelmet, az egész világ fényét és káprázatát, sietve és mohón, valami borzalmas sejtelen ösztönében. . . . Es reggelre, két tágra meredt isteni szemével, az élő és forró fényük dacára csak az éjszakát látja.

Ez volt aztán a nagyszerű és förtelmes lovaglás, aznap este a vad paripán, végtelen éjeken át, bár a cirkusz ki volt világítva! De a vak szemek csak a halált követték, irtóztató száguldozásban. Hirtelen, a nyeregből lerepült az asszony, fejjel a cirkusz vasoszlopának.

E végső és tragikus lovaglás óta, Rhaden báróné csendes és fájdalmas teremtés, az ő két vak szemével, amelyben az éjszakának hihetetlen lángolása van. Az apja kíséri folyton, vagasztalja. . .

Szegény öreg zsidó a hajdani szép idők emlékeit idézi és beszélget a leányának. Néha — a késő ősz óta — látni őket Párisban az utcán. Az öreg ember kezénél togyva vezet dícsőséges gyermekét. Es elvesznek mind a ketten a roppant emberáradatban.

Rózsa Bandit letartóztatták.

(Az aradi úri cigány hajban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Nem régen irtunk Rózsa Bandiról, az Aradról elszármazott urból lett cigányprimásról. Akkor arról volt szó, hogy cserben hagyta a Nagy Karcsi bandáját, melynek impresszáriója volt.

Rózsa Bandi az elmúlt nyáron a hiresebb osztrák fürdőhelyeken játszott a bandával. Ő maga volt a primás, daliás természetén szépen feszült a cifra magyar ruha, a miben a banda tagjai is játszottak.

Rózsa Bandi persze ott külföldön zeneigazgató néven szerepelt. A németek nem ismerik a primás fogalmát. Utóbb egy állítólagos német grófnéval ismerkedett meg Rózsa Bandi, akinek a barna fiu nagyon megtetszett. Ez a viszony készítette Rózsa Bandit, aki valaha jobb napjaiban újságíró, majd adótisztviselő is volt, hogy a bandát cserben hagyva, ott maradjon Németországban s a primáskodásnál jövedelmezőbb foglalkozás után lásson.

A banda az osztrák fürdőhelyekről átrándult Németországba. Baden-Baden volt a legutolsó osztrák állomásuk. Innen Münchenbe mentek. Itt aztán Rózsa Bandi kijelentette, hogy nem vezet tovább a bandát, menjenek haza. A muzikusok mit tehettek egyebet, németül nem tudott közölni egy se, kénytelenek voltak haza jönni.

Rózsa Bandi ott maradt a szöke szépségével, akivel legutóbb annyira összeharagkozott, hogy közös háztartást vitt vele.

A banda tagjai nemrég, talán egy hónappal ezelőtt érkeztek vissza Aradra. Irigykedve beszéltek el, hogy milyen szerencséje volt a Bandinak a német asszonysággal. Az állítólag nagyon gazdag volt.

Am ha tudnák, hogy azóta mi történt a Münchenbe rekedt párral, egy cseppet sem irigykednének rá a munkások.

Münchenből írják, hogy ott letartóztatták különféle szédelgések és csalások miatt Pándy zeneigazgatót és élete párját, Pándy Mariskát. A zeneigazgató ur és „felesége” különös módon szereztek pénzt. Az asszony feltűnő szépség. Aranysárgára van festve a haja s a szeméi hamisan villognak a férfiakra. A rendkívüli karcsu, elegáns hölgy beült a müncheni mulatóhelyre, a hol zene szólt. Nemsokára akad egy-két férfi, akinek megtetszik a feltűnő szépségű magános hölgy. Megismerkednek.

Ez olyan helyen könnyen megy. A férfi természetesen gavallér módon traktálja új ismerősét, aki viszont bájos mosolyokkal biztatja gavallérját. A gavallér aztán hamarosan elázik. Szép hölgyek társaságában ez is könnyen megy. Ekkor azonban közbejön valaki. A férj. Már t. i. Rózsa Bandi. Körülvizsgálja a helyzetet a gavallér állapota szerint, hol fenyegetőleg, hol alázkodva, panaszkodva lép fel. A gavallér, mint ez ilyenkor már szokás, busás fájdalomdíj árán megmenekül a kellemetlen férjtől s sietve hagyja ott a házaspárt. A férj aztán másképp is jelenik meg. Nem mint férj, hanem mint *mint Rózsa, magyarországi újságíró*. Ilyen címen is meg tudja pumpolni áldozatait.

Erdekes, hogy Rózsi Bandi tulajdonképpen el sem titkolta valódi nevét. A német helyeken a banda tagjai csak Bandinak hívták, a németek pedig az ő kemény kiejtésükkel ezt „Pándi”-ra formálták. Ez adta Rózsa Bandinak azt az ötletet, hogy magát Pándy zeneigazgatónak adja ki.

A müncheni rendőrség egyszer aztán letartóztatta Rózsa Bandi szeretőjét, Pándy Mariskának mondta magát. Rózsa Bandi is hurokra került.

A rendőrség valószínűleg haza fogja toloncolni Bandit.

Kitchener megverték.

(Újabb hír győzelem.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Kitchener egy távirata és Chamberlain egy beszéde fekszik előttünk. Az első egy vallomás, melyben a hírhedt hadvezér az ő szokott „ugy értesülök” „azt hiszem” modorában bevallja, hogy az angolokat bizony újból csinos vereség érte a Dél-afrikai harcmezőn, Chamberlain pedig gögösen adja tudtára mindenkinek, hogy Anglia el van tökévelve és megmáshatatlanszándéka, hogy bármily áldozatokkal járjon is a háboru, azt folytatni fogja. És előbb-utóbb mégis angol zászló fog lengeni Dél-Afrikában.

Mennyi pökhendi gög, mily szemérmetlen kihívás rejlik Chamberlain beszédében. Ha az angol sereg diadalról-diadalra menne, ha nyomában győzelem járna, akkor sem beszélhetne a miniszter ily önérzettel; de a táviró mindennap veszteségről hoz hírt; Angliában magában is erősebbé válik a tiltakozó hang a háboru ellen, a sok vér- és pénzáldozat ellen, és mégis; ugyanazon a napon, mikor Londonba megérkezik az új (ki tudná elszámolni, hányadik) csatavesztés híre, ugyanekkor daccal kijelenti a miniszter, hogy a háborut folytatni fogják.

Párisban gyülekeznek, Hágában határozatot hoznak a háboru ellen, a hivatalos kormánykörök is kezdik megsokallani a dolgot. Hitrokonok kérvényeznek. Mindenütt visszatetszést, undort kelt a háboru. Mindegy: Et si illabatur orbis. . . Anglia nem enged.

Ott van Kitchener, ezek után szigorubb rendszabályokhoz kell nyulni. Es a jobb érzésű emberek ámulva kérdezik: szigorubb rendszabályok? Hát mi jöhet még ezek után az embertelenségek után!

Azt hisszük, nem sok. Az utolsó felvonás lehet, hogy még messze van: de a leeső függöny aligha a buroknak lesz a szemfedője,

A harctéren veszteség, a kormányban meghasonlás; Chamberlain ellen volt az

utolsó minisztertanácsban majden miniszter, a kormány bukása h van és a király felakarja oszlatni arlamentet.

Nevetségessé válik ily helyzetarról beszélnie Chamberlainnek, hogyglia nem enged, és még nevetségessé azt hinni s burokról, hogy azok maokat törődnek a minisztertanács határával, mely szerint a burokat ismét fejjük szolítani, hogy adják meg maguké

A mai nap táviratai a következők;

Brüsszel, 12.

A burbarát gyűlésen sok ezer eml volt jelen. Low és Plockhooy bur vezérek elsukkal óriás mozgalmat idéztek elő. Az adás után gyűjtést rendeztek a sanyargat bur asszonyok és gyermekek javára. A gyűtán az egyetemi hallgatók nagy tüntetést idéztek, a burokat éltették és bur dalolnekeltek.

London, november 2.

Kitchener táviratozza tegnapi kttel: Éppen most egy kemény ütközetrörtesülök, a melyet Betheltől északnyatra Berkenlaagte mellett Benson hadoszlak utóvédjére sűrű ködben intéztek. Azenesség, a melynek körülbelől 1000 bere volt, hatalmába kerítette az utóvéd ágt, de nem tudom, hogy el is vitte-e őket. Azt kiszem, hogy veszteségünk nagy. Bensezredes belehalt sebeibe. Ma odaérkezik e, segítő oszlop.

Egy újabb táviratban jelenti Kitchener: Berter ezredes korán reggel érte Benson oszlopát anélkül, hogy ellentásra bukkant volna. Azt jelenti, hogy azutóvéd vesztesége Benson ezredesen kül a következő volt: elesett 8 tiszt és 58 kona, megsebesült 13 tiszt és 156 katona. A harc nagyon rövid távolságról és mindkétészről nagyon hevesen folyt. Az elhtég visszavonult kelet felé. Az ő részé is nagyok a veszteségek. Kitchener hzzáteszi, hogy nézete szerint az angolok iszszafoglalták a két ágyut.

Hága, november 2.

Hire jár, hogy Melville külügyminiszter kérdést fog a hatalmakhoz intézni, hogy hajlandók volnának-e a hollandi kormány ékekezdeményezését támogatni. Az esetre, h a hatalmak igennel felelnek, a hollandi kormány rá akarja bírni a bur vezéreket, hogy kösék meg a békét a következő feltételekkel: A bur államok messzemenő autonómiaja Anglia végleges fenhatósága alatt, az elkobzott jószágok visszaadása és a fokföldi lázadók megkegrelmezése.

HIREK.

A halottlátogató tragédiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

A körülmények okozták, hogy Barthel Antalné újszent-annai 74 éves asszony szinte tragikusan halt meg ma, a halottak napján.

A temetőbe készülődött a matróna. Minden évben egyszer, halottak napján ki szokott menni az öreg asszony, hogy sorra járja övéinek sirjait. Sokan vannak már künn a temetőben, kik a halálban megelölték őt.

Ujszentannán a temetőt a vasuti töltés választja el a községtől, az utjáról mellett van az őrház.

Barthelné épp akkor érkezett az átjáróhoz, mikor messziről a vonat közeledett. Az ő oda-

szólt eg asszonynak, hogy várjon addig, míg azt el nem ment.

Az azonban nem akart várni. Nagyon türelm volt. Sietett volna a temetőbe. Valóságomot intézett a bejáróra. De az őt nem dett.

V könyörgésre fogta a dolgot, hogy hát esresszék át, szaladni fog, ahogy csak lábai dik, nem történik semmi baj, hiszen még sze a vonat. Ugy is olyan öreg már s nagy lenne minden elveszett perczért, a melyedvéi sirjánál tölthetne el.

Aratkozó pillanatban, midőn az őt a vonat fordult, a siránkozó anyóka bebotor-kált a kere. Epp a legrosszabb időben, mert az Aradól jövő vonat akkorra beért, el-kapta öreg nő ruháját és a sínekre vágta. A vonagázolta és élettelen véres tömeg ma-radt aeken.

— **temető ünnepe.** Az év többi napja az életé az élőké, a tegnapi napot a kereszténységöngéd és szárnyaló berendezkedése a halk számára foglalta le. Az ősz utolsó virágszöszeggyűjtő a kegyelet, hogy ott her-vadjai el a temetőben, azoknak sirján, kik magus mint virágok hervadtak el. Az egész városzönsége künn járt a temetőben. Hideg szél fogált az utcákon, a temetők utain, amelyen tolongva jártak a sirokhöz az em-berekrei. A fasor magas fái között robogva haladi ki a városból a fogatok százai, meg-rakvaiss, illatos virágból font koszorukkal. A tenő kápolnájában tegnap délután 5 órakor gyászantisztelet volt a meghaltak lelkiüdvé-ért. Airok valóságos fényárban usztak. Gon-dos kek ékesítették fel *Vásárhelyi Bóláné, Salacdyuláné, Boros Beni, Darányi János dr., Tabaj Károly és Parecz István* sirjait. Az ó-temeten nyugvó *Lenkey és Vécsey* 48-as tá-bornok és az aradi utcai harcban elesett honvek sirjára az aradi nemzeti szövetség helyett kegyelete jelölül koszorukat. Az aradi hírlapok testületileg vonultak ki a temetőbe és mkoszoruzták *Hrabovszky Lajos és Gily Ede* illegájuk sirjait. Az Aradi Ipar- és Nép-bankisztviselei kara az intézet elhunyt elnö-kének *Varjassy Józsefnek* sirjára helyezett koszort, e felirattal: „Emlékedet kegyelettel örizzük.“ *Lakatos Ottó, Ballai Ádám, Révfalvy Manóss Lidy Nándor,* az aradi minorita-rend tagjaiak sirjai szintén ki voltak világítva. A lövés-egylet *Náray Imre és Kövér Gábor* föl-vésztesterek, az aradi színtársulat *Kulinyi Mártn, Nyilassi Mátyás, Fóris Pista, Spányi Lenk és Váray Mariska* sirjára helyezett ko-szort.

— **Zselénszki Róbert gróf és a waggony-gyár** A Weltzer-féle aradi waggonygyár igaz-gatóági üléséről szóló tudósításunkhoz pótló-lólag megjegyezzük, hogy az összeférhetlen-ségi törvény értelmében *Zselénszki Róbert* gróf orsz képviselő is lemondott a részvénytársaságban elfoglalt igazgatói állásáról. Az igaz-gatóság, mikép *Hieronimi Károly* volt elnök-nek, úgy *Zselénszki Róbert* grófnak is egy-hangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a társulat érdekében kifejtett, buzgó munkássá-gáért.

— **Aradmegye képviselői a bizottságokban.** Az országgyűlési szabadelpvűpárt tegnap tartott értekezletén jelölte ki a Ház egyes bizottsá-gaiba a párt tagjait: *Aradmegye* képviselői az a'ábbi bizottságokba jelöltettek: Az igazság-ügyi bizottságba *Vancsó Gyula*, a közgazdasági bizottságba *Solymossy Lajos br.* és *Zselénszki Róbert* gróf, a közigazgatási bizottságba *Salacz Gyula*, a közlekedésügyi bizottságba *Vásárhelyi László*, a naplóírási bizottságba *Bánhidv An-*

tal br., a földmívelésügyi bizottságba *Wittmann János*.

— **A felültetett tőzsde.** Hogy apró dolgo-kat mekkora lavinává tud felfujni az eleven fantázia, annak érdekes példája az a derűs eset, mely a budapesti tőzsdével esett meg ma egyik nagyobb *aradi* iparvállalattal kapcsola-tosan. A nevezett ipartelep, mely Budapesten állandó képviselőletet tartott fenn, egyik ke-ménykező új igazgatójának intézkedése folytán a fővárosi képviselőletet, mint fölöslegeset, be-szüntette. Ennek a takarékossági aktusnak ter-mészetesen hamar híre futott a főváros keres-kezői között, s az értéktőzsdén már a gyár nagy válságává fuvódott föl, melyet egyes esti lapok persze nagy titkolódzás között világgá is kürtöltek. Mindenesetre érdekes, hogy apró dolgokból mekkora esemény fejlődhetik, ha a hírszolgálat alapos utánjárás helyett az utcán járó-kezők fantáziájából táplálkozik. — Ezuttal ugyan nem lehet egyéb következménye, mint egy kis derűs mosoly, de bi-zony megeshetik, hogy egy meggondolatlanul kolportált hír a legvirágzóbb vállalatnak is ki-számíthatatlan károkat okoz.

— **Fábián Lászlóné balesete.** Pénteken dél-után ama nagy forgalom közepett, amely a felső-temetőhöz vezető uton volt, súlyos kime-netelű baleset érte *Fábián Lászlóné* urasszonyt, a volt főispán nejét és leányát. Halottak napján kocsin a temetőbe mentek; utközben a lovak megbokrosodtak, a kocsí felborult, s *Fábián Lászlóné* olyan szerencsétlenül esett ki a ko-csiból, hogy balkarja kificzamodott, s több helyen megsérült. *Fábián Lászlóné* ágyban fek-szik, leánya azonban csak kisebb sérüléseket szenvedett.

— **Kitüntetett főmérnök.** A király *Petrovics Arzén* főmérnöknek, az országos képtárnál szerzett érdemei elismerésül, a műszaki tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A Fejérváry-kaszárnya bére.** Az új hon-védlovassági laktanya átvételére kiküldött ve-gyes-bizottság tegnap befejezte működését. A kaszárnya a terveknek megfelelően készült el s így az átvételt mi sem akadályozta. A vegyes-bizottság egyuttal megállapodott arra nézve is, hogy a katonák mennyi bért fizessenek a vá-rosnak a laktanya használata fejében. Hosszabb tárgyalások után a bizottság évi 25 000 korona bérrösszegben állapodott meg.

— **Lónyayné Itthon.** *Lónyay Stefánia* grófné e hó közepe táján *Bodrog-Olasziba* érkezik.

— **Az ujoncok esküje.** Az aradi helyőrség ujoncai tegnap délelőtt tették le a katonai hü-ségi esküt a szokásos egyházi szertartások és katonai pompa között. Az eskü reggel 8 óra-kor vette kezdetét a vár temploma előtt lévő térségen. A közös hadsereg katonái arra es-küdték, hogy a királyt minden generálisával, valamint az előjárókat hiven követni fogják minden ellenség ellen, bárki legyen is az. A honvédek letették ezenkívül az esküt a „a-gyar alkotmányra is. Ez az eskü avatta fel őket katonákká. A disztéren felállított tábori oltárnál *Allersdorfer Julián* lelkész mondott mi-sét, majd az ezred *Lehmann Vince* tábornak előtt diszfelvonulást rendezett. Délben a szo-kásosnál jobb ebédet kaptak a katonák.

— **Összeférhetlenségi bejelentés a közönség köréből.** A képviselőház háznagyához ma *Garai Sándor* budapesti lakosnak egy bejelentése ér-kezett, melyben kifejti, hogy *Halász Zsigmond*, országgyűlési képviselő, aki a mezőgazdasági szövetség igazgatóági tagja, nem lehet képvise-lő. Ez az első összeférhetlenségi bejelentés, mely a közönség köréből érkezik. Mivel azon-ban a bejelentés az új összeférhetlenségi tör-vény által megszabott alakú feltételeknek nem

felel meg, azt érdemlegesen még most nem nem fogják elintézni.

— **Tiszti szemle.** A katonai kötelekek alá tartozó civil-embereknek mindig akad valami halaszthatlan kötelességük, amit a katonai sza-bályok irnak elő és a katonai törvények köve-telnek meg tőlük. Egyszer be kell rukkolniok és uniformist öltetniök, máskor a jelentkezés következik sorba, amely alól szintazonképen nincs kibuvó. A legénységi állományba tartozó tartalékosok ez évi szemléje a múlt hét végén fejeződött be s ime, most meg már a tisztekre kerül sorra. Az ugynevezett „Hauptrapport,“ melyre tudvalevőleg egyenruhát kell öltöni a tartalékos tiszteknek és így kell bemutatkoz-niok a hadkiegészítő parancsnokságnál, ahol igen komoly alakban különféle újabb reglamá-kat, rendeleteket és egyéb katonai dolgokat közöl a parancsnok. Az idei tiszti-szemle a rendes, megszokott napján megy végbe, no-vember 4-én, hétfőn reggel kilenc órakor.

— **Besze János sirja.** A *P. H.* mai szá-mában olvassuk az alábbi aktuális és bennün-ket, aradiakat is érdeklő ujdonságot:

Bentsik László dr. mezőtúri ügyvéd megírta multkor lapunkban, hogy Csep-reghy „Sárga csikó“ c. népszínművére mek-kora hatással volt *Besze János* „Életunt be-tyár“ c. műve. Most özv. *Kormos Ödönné* szül. *Besze Etelka* urnó, *Besze János* egyet-len elő leánya, aki szerény nyugdíjából él, levelet írt *Bentsiknek* s e levelében megem-líti azt is, hogy *Besze János*, a szabadság-harc e tevékeny alakja, 1892-ben nála halt meg *Aradon*, ahol akkor lakott s hogy az aradiak *Besze János* síremlékére gyűjtést is indítottak, amelyhez a fővárosból is többen hozzájárultak. De bár e célra eddig mintegy 6000 korona gyűlt össze, *Besze János* sirja még mindig jeltelen s úgy annyira el van hagyatva, hogy mikor az aradi *Kossuth La-jos*-szaltársaság ezelőtt négy évvel halot-tak napján föl akarta keresni, azt nem tudta megtalálni.

— **Vizhiány a Ferenc-téren.** A város taná-csának figyelmét hívjuk fel arra a panaszra, mely a novemberi aradi országos vásár alkal-mából hozzánk beérkezett. A Ferenc-téri ház-tulajdonosok panaszkodnak arról, hogy azok a gyümölcs-áruló oláhok, akik kocsijuk és lovalk-al a vásár tartama alatt állomásoznak a Fe-renc-téren, napokon keresztül nem képesek ivó-vizhez jutni. A háztulajdonosok, mióta a vízve-zetékét berendezték, nem igen hajlandók a sze-rencsétlen szomjazókat vízzel ellátni, mert a víz nekik is pénzbe kerül. Így aztán megtör-ténik, hogy a messze vidékről bejött oláh pa-rasztok lovai két-három napig szomjan állnak a téren, mert még a gazdájuk sem igen jut vízhez. Nem sokkal különbek ennél az állapo-tok a Buza-téren sem. Annak a hely-pénznek kamataiból, melyet a vidékről idejött kocsik fizetnek, bizonyára telik egy-egy kutra.

— **A szemérmes apácák.** Betlehemből egy angol hölgy, a ki 14 napot időzött egy ot-tani zárdában, azt írja egy londoni ujságnak, hogy a zárdában feltűnt neki *Erzsébet* magyar királyné acképe. Maga a királyné küldte az arcképét palesztinai utazása után és az apácák a kápolnában akarták elhelyezni. De ezt nem merték megtenni, sőt a refektoriumban is csak úgy merték felagatni a képet, hogy fehér pa-pírszeletekkel letakarták az arcképen a fedet-len nyakat és vállakat.

— **Százhetven ember halála.** *Irkutczk*-ból táviratozzák: Egy idevaló lap jelentése szerint október hó 28-án a *Bajkál-tavon* nagy vihar volt. Egy vontatógőzöstől három bárka elsza-kadt és egy sziklához ütdött. 170 munkás és hajós vízbe fullt. Ugyanez a lap jelenti, hogy ok-tóber hó 30-án a kínai szárnyvasut ononi állo-másától 150 versztnyire egy személyvonat hó-fuvas következtében kisiklott. Egy utas életét vesztette, 14 megsebesült.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi *M.* november hóra a következő időt jó-hónap első fele fölötté változatos

sen a 4—11. igen erős hatású csomópontok fogják az időjárást befolyásolni s reánk nézve a legkellemetlenebb hűvös, hideg, szeles, esős változatokat hozni. A hónap második felében valószínűbb időjárást hoz, de nem valószínű, hogy ennek a színezete téli legyen, amiért is jól járt, aki jóslatomat elfogadta s korán vetett. mivel annak vetése most már nemcsak igen szép és erős, de minden veszély nélkül nézhet is a kellemetlenebb és kedvezőtlenebb időjárás elébe.

— Ugron Gábort árverezik. A hivatalos lap mai számában egy árverési hirdetés jelent meg Ugron Gábor országgyűlési képviselő ellen, melyben a „Székely-udvarhelyi székelyegyleti első takarékpénztár” javára összesen mintegy öt millió háromszázharmincezer korona erejéig renték el a rabonán ellen az árverést. Ugron vagyona ez óriási összegű követeléssel szemben mindössze 19.968 korona fedezetet nyújt. Az árverési hirdetés így szól:

A sz.-udvarhelyi királyi bírósági végrehajtó közhírre teszi, hogy a Székelyudvarhelyi székelyegyleti első takarékpénztárnak a székelyudvarhelyi országgyűlési követ Ugron Gábor ellen 40.000 korona, 12.000 korona, 6.000 korona, 7.000 korona, 7.800 korona, 10.000 korona, 10.200 korona, 5.200.048 korona, 52 fillér, 45.000 korona, 1632 korona, tókek és járulékaik iránti ügyében, alperesnél Bethlehenfalva és Székelyudvarhelyen összesen 19968 koronára becsült következő javai u. m. egy osztagba 1700 kalongya csépletlen zab, egy osztagban jégverte rozs-kaszálás 4 öl hosszú, 2 öl széles, egy osztagban jégverte kaszálás 16 öl hosszú, 2 öl széles, egy boglyában három szekér zab kaszálás és még 4-től 54. tétel alatti különféle ingók Bethlehenfalván alperes udvara helyiségében és Székely-Udvarhelyen alperes lakházánál előbb Bethlehenfalván, azután Székely-Udvarhelyen 1901. november hó 27-én, 28-án, két napon át délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni.

Ugron ugylátszik a Sima Ferenc sorsára készül jutni. Az öt milliós árveréshez igen közel van a csőd.

— Tanulmányi kirándulás. Erdekes és tanulmányos tanulmányi kirándulást tettek tegnap az aradi áll. főreáliskola VII. és VIII. osztályának növendékei *Telbisz* és *Thürr* dr. tanárok vezetésével Mezőhegyesre. Az arad-csanádi vasutak igazgatósága nagy kedvezményt engedett az ifjúságnak, melyet a mezőhegyesi indóháznál *Ramer György* cukorgyári igazgató várt. — A tanulóifjak megtekintették a mintaszéri cukorgyárat s innen délben a Központi Szállóba mentek, ahol a cukorgyári igazgatóság igazi magyar vendégszeretettel vendégelte meg az ifjúságot. Délután a mentelep nevezetességét tekintették meg a parancsnok kalauzólása mellett. Köszönetet mond az ifjúság e helyen is egy a cukorgyári igazgatóságának, mint a mentelepi parancsnoknak azért a barátságos előzékenységért, melyben mezőhegyesi utjokban részük volt.

— Végzetes pisztolyhárbaj. *Erős József* fővárosi magánzó a Csepel-szigeten ma pisztolyhárbajt vívott egy utász főhadnaggyal. A feltételek voltak: 35 lépés távolság 5 lépés avansszal, egyszeri golyóváltás. Először a főhadnagy lőtt, de nem talált; utána *Erős* lőtt s golyója a főhadnagy jobb kezének csuklóját szétzúzta. A párbaj előzménye ismeretlen.

— Holttest a Marosban. A Szalmapapírgyár épülete előtt ma reggel egy holttestet fogtak ki a Marosból. Az orvos-rendőri hullaszemle megállapította, hogy a holttest *Travnicek József* aradi huszár tiszti-szolga.

— Szenzáció a brettlin. *Marquis de Souza* a portugáli király unokaöccse, a ki tudvalevőleg kitűnő énekes kirében áll, a tél folyamán a berlini téli kertben az egyik orfeum

szinpadán fel fog lépni. Egy uralkodó király édes öccse a brettlin, — ez képezi majd a berlini téli-szezon szenzációját.

— Rendkívüli közgyűlés Makón. Makó város képviselőtestülete tegnap rendkívüli közgyűlést tartott: *Cseresnyés János* h. polgármester elnökölt a gyűlésen, amelynek első tárgyaképpen *Bakos Ferenc* főjegyző a vármegye alispánjának azon határozatát mutatta be, melylyel az alispán *Simon Dániel* városi. közpénztár. ok lemondását elfogadta. Csendes részvétellel vette tudomásul a közgyűlés is e lemondást, csak *Böröcsök Gergő* kezdett tökéletlenkedni, de egyedül maradt. Megkeresi a képviselőt az alispánt, hogy tüzzön ki a választásra határnapot. Hosszas, zajos vitára adott alkalmat, Csanád vármegye főispánjának felhívása, melyben a hódmezővásárhelyi—urakó—nagy-szentmiklósi vasut törzsrészevényeiből még 100.000 korona árut kér a várossal megvételni. Száz ezer korona árut már jegyezték a város. A hosszas vita után névszerinti szavazás volt s 94 szavazattal 17 ellen kimondták, hogy megveszik a részvényeket.

— Eljegyzések. Az aradi állami anyakönyvi hivatalban e hét folyamán a következők jelentkeztek házasságra: *Lambing József* asztal. s. *Koncz Teréz*. — *Wagner István* cipész-segéd *Arad*, *Tesnesz Mária M. Pécska*. — *Török Antal* aradi géplakatos, *Szemes Zsuzsanna Csermő*. — *Mikecz Ferenc* szentesi körjegyző, és *Pap Terézia Arad*. — *Szontágh Ferenc* kádár és *Bauer Magdolna*. — *Domokos Ignác* Kovács és özvegy *Szopos Józsefné* született *Ambrus Anna*.

— Palotából kunyhóba. A szerencse állhatatlanságának megindító példáját mutatja egy epizód, mely az olasz király legutóbbi nápolyi utazása alkalmával történt. A kihallgatásra jelentkezettek között volt egy nagyon öreg asszony is, tiszta, de már nagyon kopott fekete ruhába öltözve, melynek szegényessége annál inkább feltűnt, mert az asszonyon néhány régi szép ékszer is volt. Kezében kérvényt szorongatott és türelmesen várta, míg a sor reá kerül. A királylyal azonban nem beszélhetett, mert az uralkodót másnemű elfoglaltságok akadályozták a kihallgatás megadásában, úgy, hogy kérvényét a szárnysegédnek kellett átadnia. Ennek azután megmondta, hogy fényes multból sülyedt a jelen nyomorúságába. *Cimmino Arcangela* bárónő a neve, már közel százévestendős, apja az utolsó Bourbon-király alatt a Regina-ezred parancsnoka volt, s maga pedig *Mária Krisztina* királyné udvarhölgyei közé tartozott. Különböző viszontagságok egészen tönkre tették és most a király kegyességéhez fordult segítségért.

— Öngyilkos csendőr. A zombori csendőr-őrs egy csendőre, *Kelemen István* tegnap reggel kilenc órakor öngyilkosságot követett el. Előző reggel ittas állapotban került haza és azért az őrs vezetője szemrehányást tett neki ez felhívta, hogy reggel a parancsnokságnál jelentkezzen. Kelemen minden szó nélkül fogadta a rendreutasítást és visszavonult a legénységi szobába. Társai elmentek Egyszerre hatalmas dördülés hallatszott ki a szobából. Több csendőr rögtön odafutott és rémes látványt tárult szemük elé. Kelemen átlépett fejjel, vértől borítva fekiült a szoba padlóján, mellette szolgálati fegyvere. Két év előtt ugyanezen házban egy pénzügyőr hasonló ok miatt lőtte magát ayyon.

— A vásár tolvajai. A rendőrségeknek ilyenkor vásár alkalmával rendszeren megszokott gyűlni a dolguk. Erős munka van most az aradi rendőrségnél is, amely tegnap és ma több mint húsz vásári tolvajt tartóztatott le. Az elfogottak nagy része asszony, akik legkivált az élelmiszerek után nyujtogatták ki ragados kezeiket. Ezek között is a lekvár volt az, a mely legnagyobb kelendőségnek örvendett a tolvajok között.

— Bő istenaldás. Csikagóban *Ormsbyné* asszony nagy rekordot ért el a szülések terén. Két év előtt hármas ikreket szült, most pedig négy gyermeknek adott egyszerre élet és pedig

három fiúnak és egy leánynak. Agész város ostromolja azóta *Ormsbyné* lakás: mindenki látni akarja az újszülötteket, az anyu azonban nem ócsak jó anya, hanem kiűzletember is, mert a kiváncsiaktól hat dr beléptidíjat szed s az összeget a gyermekek részére takarékbba teszi.

— Meghalt a századik születés napján. *Wallseeben* október 30-án meghalt *Naringer* arzsébet asszony, ki 1801 október 30-án született tehát éppen száz éves volt. Az egasszony egy szabómester özvegye volt s azelőtt per-cig kitűnő egészségnek örvendett. Letében a *Wallseeben* lakó *Maria Valeria* főcagnő állandó pénzsegélyben részesítette.

— Elgázolás elől. *Grünwald* arton 31. számú kétfogatu bérkocsis tegnap félőlt elgázolta *Hóra Tódor* drauci illetésé 12 éves fiut, ki borjúkat hajtott a vásárra. temető felé vezető futorban haladt *Hóra*, nor közeli kocsiörgés zaja ütötte meg füleit. vatosságból hátranézett s ezalatt a vele szöbe jövő fiaker, melyet a fiu nem vett észre, ütötte és elgázolla. A súlyosan sérült borjújacsárt a mentő-kocsin a közkórházba szállított.

— Szőkevények puskatüzben. *Plyuthból* jelentí a táviró: Az itteni fogházból nap hét fogoly meg akart szökni. Az örök rak löttek és hat fogolyt megsebesítettek és ögtak. A betediknek sikerült megszöknie.

— Egy kirakatról. A karácsony ledetével *Kossak József* cs. és kir. udv. fényképélegujabb kiállítására ragadja meg a figyelmünket; dogy nem érdemtelenül, arról bárki meugyözödéstszerezhet *Templom-utca 2. sz.* alatti portáljába kiállított aquarellek, nagyítások és platinotyiák tekintésével. Az aquarelle. ugy színezésben, mi művészi hatásukban oly kivitelűek, melyek hoggy helybeli cég készítményei, bennünket is bíkeséggel tölthet el az a tudat, hoggy vidéki vároan akadt egy cég, mely a fotografiát ily magas niva emelni képes volt; — ez oly eredmény, mely vesunknak is diszére válik. Több aradi előkelőség kétt, mint a kirakat diszót *Ő felségének* egy a péoshadgyakorlatok alkalmával a cég által eszközölt vas felvételét emlitjük fel, melynek művészi kompozíciója és színhatása már maga is látványosság. lító óhaj-tásunk, hoggy a nagyközönség a kiérdemelt elismerésben részesítse e törekvést, és ugy énkődésével, mint pártfogásával újabb sikerekre ldítsa a céget.

— Gaál Lipót, lászerezés dusan felszelt rak-tarát f. hó 1-étől *Andrássy-tér 17-ik* szám alá helyezte át. — Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, egyben felhívjuk b. gyelmét, a lapunk mai számában megjelent hirdetésre.

— Tessék megnézni az ujonnan megült *Porter Vilmos-féle Nagy Aruházat* a *Szabadságtéren*, 34 kirakattal. Ez a vidék legnagyobb árúháza ezen nemben. Ugyiszólván az összes szükséglet cikkek kaphatók ott roppant választékban a legjuányosabb árakon. Husz koronás bevásárlásnál életagyságu fénykép ingyen.

— Ujtás! *Honisch L. István* cs. s kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében *Szabadság-tér 16.*, (*Demánpalota*.) Telefon 358. Minden vasár- és innep- napon eszközölt felvételekről 6 drb. vizi fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 11 korona. A kabinet kép lehet: menyasszony, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmet felhívjuk ezen ujtásra.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hoggy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.*) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden nyom-dankat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

— Köszönetnyilvánítás. A városi árvaház növendékei, nevelői, valamint az összes személyzetnek, *Klein Ignácz* ur 70 drb. kalácsot volt szives küldeni. E kegyes adományaért ugy az árvák, mint a magam nevében is hálás köszönetemet fejezem ki. *Balázs Ferenc* árvaházigazgató.

—x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az *Angol királynő szálló* (*Deák Ferenc-utca 1*) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

—x— Csalódásoknak elejét veendő s a forgalomban lévő szamos hamisítványra való tekintet-

tel e lapok egyik legközelebbi számában közírtó lesz téve, mely helyeken kapható a köhögés, rekedtség és elnyalaskodás ellen évek óta bevált *Eredeti Réthy-féle* pemetefü cukorka és mely helyeken árulnak utaztatokat. Ez utóbbi helyek, mint megbízhatatlanok kerülendők.

—x— **A budapesti szent Margitsziget.** Hazánk e legkedveltebb fürdőhelye ezentúl a hideg időszakban is találkozó helye lesz a betegeknek és üdülőknek, miért is e kivánalmaknak teljesen megfelelően történtek átalakítások: remek téli szanatórium, fedett folyosók, új fürdők, társalgó, stb., 43.4 C. kénes hévíze, iszap-, szénsavas-, Kneip stb. fürdő kitűnő hatású idegesség, szívbaj, csusz, köszvény stb. ellen. Prospektust küld a főhercegi szent Margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége.

—x— **Feltűnést keltő találmány a fogtechnika terén.** Müfog koronák és müfog áthidalások aranyban. Müfog inylemez nélkül. A müfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogakat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredezték. A müfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint a természetes fogak. A fog-áthidalás segítségével oly fogsorok készíthetők, melyek a szájbantartósan ülnek a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. Ezen áthidalás által a müfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy úgy a müfog koronák, mint fog-áthidalások és zománcfogak arannyal fűzve csak akkor készíthetők, ha még néhány foggyökér, vagy természetes fog van a állkapocsban. — *Kautsug-fogakat* arannyal bevont inylemezek nélkül, esetleg inylemezekkel jótállás mellett a legjobban készít *Morgerstern* Gyula fogász. Múterem Aradon, az Andrássy-uton.

—x— **A törzsasztal.** Budapest egyik törzsasztalánál estéről-estére a legkedélyesebb módon csipkedik egymást a társaság tagjai. Floridor a sokat csudált hősszerelmes, a nők kedvence, utóbbi időben feltűnően lehangolt. „Floridor szerelmes!” suttogják a bankárleányok. „Az igazgató nem ad már előleget!” jegyzi meg egy asztaltársa, egy másik pedig felajánlja pénzestárcáját a művésznek, aki kapva-kap rajta; de azt átvéve, csak tátongó ürességet talál benne. Így megy a heccelődés napról-napra. Floridor komor arcán sötét gondolatok mély barázdát szántanak. Sonki sem tudja megfajteni Floridor rossz kedvének oáát. Legjobb barátai sem. A titok látyola azonban nemsokára fellebben. Egyik barátja véletlenül látta, hogy egy délelőtti komoly ábrázattal hagyta el egy ismert bankház üzlethelyiségét. Ahá! Tehát tőzsdén játszik? Avagy sorsjegyeket vásárolt? ... Ettől a naptól fogva nem volt nyugta és ő csak annyit mond a csipkedésre: „Szerencsecsillagom elhagyott!” Allandóan rosszkedvű, morózus. Gyengéden vizsgáltják, de hiába. Egy este asztalán egy premiéren oly tüzzel játszta el szerepét, hogy hasonló hatást még nem ért el művészetével. Barátai ünnepelték. Bankettet rendeztek tiszteletére. Folyt a pezsgő és a beszéd árja. A kedélyek hulláma magasra csapott, midőn Floridor egyik barátja a következő beszéddel üdvözölte a művészt: „Nos kedves barátunk, most már mindig jókedvű lehetsz és nyugodtan alhatsz, mert *Török* megütötte a főnyereményt!” Es csakugyan a háttérben *Török A. és Társa* bankháza (Budapest, V., Váci-körút 4.) két küldötte jelent meg, kiket a művész hálaból a lakomára meghívott. Most már nemcsak a művészt, hanem a szerencsés bankházat is lelkes szavakkal ünnepelte a jókedvű társaság. A szerencsés *Török-bankház* mai színes hirdetése jellemző rajzokban mutatja be a művész arcképeit.

—x— **Egy modern vizgyógyintézet.** A vizgyógyintézetek az utolsó évtizedben a tudomány legújabb vívmányain alapuló berendezések és a racionális kezelés tekintetében oly nagyot haladtak, hogy a régiebb intézetekkel egyáltalában össze nem hasonlíthatók. Hazánk e terén sem maradt el és hogy a művelt nyugat magas niveau-ju intézeteivel lépést tartó vizgyógyintézetekkel gazdagodott, el nem vitatható. Ezen legmodernebb intézetek között méltán első helyet foglal el dr. *Schlésinger* Miksa vizgyógyintézete és szanatóriuma Pozsonyban, melyet a gyógymódok és eszközök a szaktudomány legújabb haladása alapján való alkalmazása egyrészt, másrészt a legmesszebbmenő követelményeknek minden tekintetben megfelelő berendezése és felszerelése előrangban mintatintézeté minősít. Az intézet vezéreszméje: a paciens érdeke, mely okból kerül minden sablon és reklamhajtászatot; főfeladatának tekintni a speciális esetnek megfelelő szigorúan individualizáló gyógymódnak odaadó figyelemmel párosult keresztülvitelt. Az intézet tulajdonosának és vezetőjének az ország határain túl is előnyösen ismert neve biztosítékot nyújt ezen kiváló szakember

tudományos és gyakorlati működése iránt. Lehetetlen ezen szűk keretben felsorolni mindazon betegségeket, melyek ellen ezen mintatintézet már eddig is oly kiváló sikereket ért el. pl. a massage, elektrotherapis, gyógygimnasztika. Frenki-Leyden-féle ataxiai kezelés, mesterséges szénsavas fürdők, hizláló, soványító kurák stb. stb. Páratlan előnye ezen vizgyógyintézeteknek valóban szerencsés fekvése és elhelyezése a városon kívül 4500 négyszögölnyi ósrégi árnyas parkjával közvetlen határos Pozsony város kies, por- és szélmentes hegyi ligetével, mely mint a kiskárpátok gyöngye egy kis földi paradicsomot képez. A főépületnek minden egyes részéről, továbbá az intézeti parknak lassu emelkedésű serpentin utjai minden pontjáról gyönyörű kilátás kínálkozik úgy a határos hegységre, mint Pozsony városra, hatalmas Duna folyamával és fényes ligeteivel. A páciensek míg egyfelől Pozsonyváros magas niveauon álló zenéi és kultúrelétében, másrészt az intézetben uralkodó társas élet, olvasó és zenetermében közös kirándulásokban találnak bőséges és nemes szórakozást. Az ellátás az intézetben kitűnő, az árak mérsékeltek, mi mellett mindig az elérendő gyógyeredmény, nemkülönben az intézet jó hírnevének állandósítása a főcél. Megbecsülhetetlen az intézetnek a téli idényre való tekintettel szolgáló berendezése úgy, hogy az egész éven át nyitva tartható. Szóval dr. *Schlésinger* Miksa vizgyógyintézete és szanatóriuma egyesíti magában mindazon előnyöket, melyek nemcsak a szenvedő és üdülőknek, hanem a szórakozást és pihenést keresőknek is mindazt nyújtja, mit eddig csak a külföldön vélt megtalálhatni.

A soproni krach.

(Általános isgalom a városban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

A soproni nagy katasztrófa hullámai, mint tudósítónk jelenti, még mindig nem csendesültek le, sőt folyton újabb és újabb események vetődnek felszínre, melyek a kedélyeket szüntelen izgatottságban tartják. Gyanus Sopronban minden, ki él.

A napokban történt, hogy *Friedrich* Agostot, a bankpanama részesét meglátogatta börtönében háziorvosa, dr. *Cavallar*. Mikor azonban az orvos távozni akart, kellemetlen helyzetbe keveredett. A fogházör szökő vendéget sejtett benne s csak a fogházfelügyelő közbelépése mentette ki. *Friedrich* különben érdekesen viselkedik cellájában. Ugy látszik egy cseppet sincs inyére a börtönbeli levegő, mert nagy csomó illatszerrel látta el magát s azzal szórakozik, hogy vele cellája falait fecskenkezi be. Sokszor órák hosszáig sétálgat cellájában s kétségbeesetten hajtogatja:

— Schladerer, Schladerer, hová juttattál!

Prohaska Artur szorgalmasan tanul magyarul. Ezzel is megcáfolja a szellemi állapota felől terjesztett kedvezőtlen híreket. *Wrchouseky* és *Braunshir* olvasgatnak. A fogháznak elég gazdag könyvtára van, mely egy időre elegendő szellemi táplálékot fog uri lakóinak nyújtani.

Az ideiglenes csödválasztmány sűrűn tart üléseket. A választmány lehetőleg támogatja azok törekvéseit, akik zárlat alá került ipar- és kereskedelmi üzleteiket az üzleti tevékenységet megbénító zár alól fölmenteni óhajtják. Az erre irányuló törekvések eddig csak a *Thirring*-féle vaskereskedést illetőleg mutathatnak fel eredményt. *Thirring* Nándorné ugyanis arra kérte a csödválasztmányt, hogy a vaskereskedést, melynek felerészben ő a tulajdonosa, egészen engedje át neki s ő kárpótlásul a megfelelő értéket készpénzben leteszi. A csödválasztmány az ajánlatot elfogadta.

A városi rendkívüli közgyűlés tudvalevőleg tizenkéttagú bizottságot küldött ki annak megállapítására, hogy a városi pénzeknek a bukott banknál történt elhelyezésénél történt-e mulasztás, vagy megtorlandó cselekmény. Ez a bizottság a napokban gyűlt egybe, hogy megalakuljon. Az alakulás meg is történt. Elnöknek *Finck*

János királyi tanácsost, nyugalmazott polgármestert választották meg, akít mindjárt azzal is megbíztak, hogy a városi pénzek elhelyezésére vonatkozó írásbeli rendelkezéseket gyűjtsse össze. Eddig nem tették közhírré az eredményt.

Ennél a hírnél sokkal érdekesebb az, hogy a *Lenck*-céget minden valószínűség szerint megmentik a bukástól. Lázasan folyt a munka a cég irodáiban. Körleveleken dolgoztak, melyet a cég minden nagyobb hitelezőjének megküldött, hogy a hitelezők egyezzenek bele a cég teljes felszámolásába. Mert nemcsak a város, de a hitelezők érdeke is azt követeli, hogy a vagyon legnagyobb részét képező ingatlanok szabad alku útján értékesíthetők legyenek. Ily módon Sopront nem éri rázkódtatás, a *Lenck* cég fűszer-és borkereskedésének értéke a csődzár mellőzése folytán fenttartható, az ingatlanok pedig a kellő formában értékesíthetők lesznek.

Schladerer volt magyargyűlöletére jellemző, hogy nemrégiben a soproni telefonhivatal egyik alkalmazottja hivatalosan jelentést tett főnökének, hogy *Schladerer* telefon összeköttetést kérvén tőle, ő magyarul felelt, mire a bankdirektor méltatlankodva mondotta:

— Kutschersprache sprich ich nicht.

Ugyancsak szigorú bírálója volt a közalapotoknak s szavajárása volt:

— Ungarische Sauwirtschaft.

Azra vonatkozólag, hogy *Schladerer* nagy lábon élt volna, tudósítónk jelenti, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Csak az utóbbi időben kártyázott, de veszteségei nem rughattak nagy összegre. Háztartásában sem fejtett ki nagyobb fényűzést, mint amely vagyoni viszonyainak megfelelt. Évi jövedelme a különböző részvénytársulatok révén mintegy 20.000 koronára rugott s ebből az összegből fényesen lehet élni Sopronban is. Így tehát bizonyos, hogy a sikkasztásnak milliókra menő összegét egészen a börze nyelte el és saját személyére, vagy háztartására nem juttatott abból egy fillért sem. A vizsgálat kiderítette, hogy az utóbbi időben felszedett nagy összegekre azért volt szüksége, hogy a bank kifizetéseket teljesíthessen.

Schladerer Alfrédné már teljesen egészséges s terve az, hogy ha Sopronban való jelenléte nem szükséges, Bécsbe költözködjön.

Russ B. János, a soproni építő- és földhitelbank részvénytársaság elnökének vagyonára ma a csődöt elrendelték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az esküdtzéki tárgyalások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Az esküdtzéki tárgyalások novemberi ciklusa folyó hó 18-án kezdődik.

Eddig összesen hét tárgyalás van kitűzve, valószínűleg még lesz ezeken kívül kettő. A kitűzött ügyek az alábbiak:

November 18-án *Falkusán* Mitru szintyei lakost vonja felelősségre az esküdtzék halált okozó súlyos testisértés miatt;

19-én letartóztatásban levő *Obersán* Simon szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt kerül bíróság elé;

20-án *Istók* Juon gurbai lakos rablás büntette miatt;

21-én *Dumo* György és társa monyorói lakosok halált okozó súlyos testi sértés miatt;

22-én *Stepán* Sándor csermői lakos rablás büntette miatt;

23-án *Seabó* János és Ádám halált okozó súlyos testi sértés miatt; és

25-én *Huszár* Petru csiszéri lakos halált okozó súlyos testi sértés miatt.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése

székhelye

1377

óriási antiquar-könyvtárát.

Beszerezhető minden

**jogi, szépirodalmi,
vagy tudományos szakmunka.**

Vesz egyes munkákat és egész
könyvtárakat.

Az összes folyóiratok előfizethetők
és számonként házhoz kézbesítetnek.

Főnyeremény 1511

60,000 korona.

Válogasson az osztálysorsjáték

november 21. és 22-iki

huzására a következő

szerecseszámokból:

47772 25793

55818

36068 50758

92644

76836 47771

25798

50773 36070

100,000 sorsjegy

50,000 nyeremény.

Első osztályu sorsjegyek ára:

Egy $\frac{1}{1}$	1. osztályu sorsjegy	12 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$	1. osztályu sorsjegy	6 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$	1. osztályu sorsjegy	3 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$	1. osztályu sorsjegy	1 kor. 50 fil.

E szerecseszámok bármelyikét meg-
vásárolhatja:

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-fiókjában Arad.

Atzél Péter-utca 1. szám.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás már

november 21. és 22-én.

Főnyeremény

60,000 korona.

Szerencseszámok kaphatók!

NAPIREND.

November 3. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Hubert. — Protestáns naptár: Hubert. — Görög-keleti naptár (október 21.): Hilárius. — A nap két 6 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 21 perckor. — A hold két 11 óra 27 perckor, nyugszik 0 óra 44 perckor.

November 4. Hétfő. Róm. kath. naptár: B. Károly. — Protestáns naptár: B. Károly. — Görög-keleti naptár (október 22.): Aberec. — A nap két 6 óra 34 perckor, nyugszik 4 óra 20 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 1 óra 10 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 775.3 milliméter, délután 2 órakor 773.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $C^{\circ} + 1.1$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 8.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor N. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, hűvös, éjjeli fagy.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (szilvási-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órástól délután 6 óráig. Belépő-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-múzeum helyisége melletti ülésterem.

November 3. Geyer Stefánka hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradvidéki kisdudnevelők körének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kasza-utca.)

November 3—4. Az aradvidéki tanítóegyesület közgyűlése.

November 5. Az aradi atletikai-klub közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

November 9. Megyei bizottsági-tagok választása. — Az aradi székely-otthon háziestélye (Vadember.)

November 10. Az aradi alkalmazottak takarékségi- és hitelegyletének alakuló közgyűlése délután 3 órakor (Városház.)

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

November 28. Burmeister Willy hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES

= Fizetésképtelenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Szilágyi Géza, Nagyvárad. — Schmidt Aurélie, Nyíra. — Meier József Mór, Przemysl. — Kment Tamás és Drinba Gábor, szabók Przemysl. — Braun Agost és társa, Bécs. — Schreiber Károly, Wolkersdorf. — Apith és Haed, ker. cég Gráz. — Németh Imre, Debrecen.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 2.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv tartózkodó. Szilárd iránzat mellett 35,000 métermázsza került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaszemek kedvezők, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa	8.49—8.50
Rozs 1902. áprillisa	7.24—7.25
Zab 1902. áprillisa	7.43—7.44
Tengeri 1902. májusra	5.31—5.32
Repce 1902. augusztusra	11.70—11.80

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	8.49—8.50
Rozs 1902. áprillisa	7.26—7.27
Zab 1902. áprillisa	7.38—7.39
Tengeri 1902. májusra	5.32—5.33
Repce 1902. augusztusra	11.70—11.80

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	619.—	korona
Magyar hitelrészvény	632.—	
Lezámitóbank részvény	409.—	
Rima-Murányi vasúti részvény	413.—	
Oszták-magyar államvasúti részvény	624.—	
Közuti vasút	560.—	
Városi villamos vasút részvény	278.—	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, november 2.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.60
Magyar koronajárdék 40/0	92.95
Magyar arany 41/10/0	121.25
Magyar ezüst 41/10/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.15
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	178.50
Fizesszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Oszták papírjárdék	98.20
Oszták járdék ezüst	98.05
Oszták járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.25
1860-iki államsorsjegyek	136.50

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy
Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

50,000 kötetes

kölcsönkönyvtáram

magyar, német, francia és angol
pótjegyzéke

megjelent!

Ezen pótjegyzékek tartalmazzák az egy év óta megjelent összes újdonságokon kívül ama több ezer kötetnyi pótlásokat is, amelyeket a kölcsönkönyvtár lehető legteljesebbé tételére végett egy év óta áldozatot nem kimélve, beszereztem.

Ugy a törzst, valamint a pótjegyzékeket is, díjmentesen bocsátom nérlőim és minden érdeklődő rendelkezésére.

Kölcsönkönyvtáramban, mely a legnagyobb a vidéken, minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsöndíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el- és visszaküldés lakattal elzárt ládikában igen könnyű és kényelmes kezeléssel történik.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

Jókai

nemzeti kiadása, Arany, Vörösmarty, Marlitt, Vas Gereben, Eötvös összes művei és sok egyéb kaphatók egy óriási könyvtár vétele folytán **bámulatos olcsó áron** ugyane czég Andrássy-tér 20. sz. alatti könyvkereskedésében.

Előnyös alkalmi vételek hangjegyekben; minden zenemű-újdonság kapható.

Naponta képes levelező-lap újdonságok.

Telefon 385.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi november hó 3-án:

Bérletzsűnet.

Bérletzsűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árkakkal:

A model.

Operette 3 felvonásban. Szövegét irták: Leon Viktor és Held Lajos. Zenéjét szerette: Suppé Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Perezi Sylvia Mányai A.	Nikolo, fia	Rubos A.
Stella, leánya Komlósy I.	Coletta	Felhő Rózsai.
Sturio Tamás Szabó Lajos.	Madrini, tiszt	Arkossy V.
Tantini, festő Boda Ferenc.	Egy szolgáló	Szilágyi Pál.
Clava, fonó Giréth K.	Teréza	Garai Ilona.
Martinezza	Tolnainé.	Virágárús
		Bittera Ersei.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 34. sz.

Páros.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

A vén bakkancsos és fia a huszár.

Bredeti népszínmű dalokkal és táncokkal, 3 felvonásban. Írta: Szigeti József. Zenéjét: Bognár.

SZEMÉLYEK:

Veres	Fenyéri Mór.	Mihály, baka	Bács Károly.
Ilon, leánya	Komlósy I.	Laci, fia	Arkossy V.
Friel, fia	Giréth K.	Talléros	Boda Ferenc.
Hangos	Mezei Péter.	Örmester	Nemes S.
Lidi, leánya	Felhő Rózsai.	Pista, bojtár	Kley Mariska.

Kezdete 7 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: **Theuriet André.**

(36)

(Folytatás.)

HARMADIK RÉSZ.

X.

1857-ben a római díjért versenyre bocsátott festők terme április 18-án, a versenyművek nyilvános kiállítása pedig 23-án nyílt meg. Reggel, kevéssel tizenegy óra előtt az eféle kiállításokra kíváncsi műértő közönség az Ecole des Beaux Arts csinos udvarán ácsorgott, hol a Chateau d'Anet diszkapuja sötét arnyéket vetett a verőfényes talajra. Ez időben még a Malakoff-sétány homlokzata nem volt kész a pályaműveket az első emeleti teremben, a nagy „díj-teremben“ állították ki, hova később Gérome és Gabanel műtermei jöttek. Az érkező közönség, az udvar árnyas szögleteibe huzódva, azzal üzte el a várakozás unalmait, hogy az Ecole tanítványainak zajos csődülését nézte, kik a középső épület kapuja felé romtak, s egymást taszigálták, hogy mihelyest az ór az ajtót kinyitja, legelőször juthassanak be.

Tizenegyet ütött, s az ór még mozdulatlanul állt a bezárt ajtó mellett. A tanítványok izgatott csoportja türemetlenül kezdett. Rossz kedvű lármában, nyávogásban, kiokádásban, s más eféle szemenszedett hangmutatványokban nyilvánult; — azután, mikor az egész csoport eléggé kilármázta magát, s az ajtó mégis zárva maradt, a versenyzők érdemei s kiállításai fölött kezdtek vitatkozni. A fenhargon folytatott társalgás mindig lármásabb, hevesebb lett, föleresztve mindentéle gunykifejezéssel.

— Ugy látszik, hogy Laignieré azután a festmény.

— No köszönöm, én velem ugyan nem mérsztetik meg.

— Sokan igen sikerültnek tartják festményét.

— Az 5 festményét? . . . gyümölcs fagyalt, fele citrom, fele vanilla . . . Nagyon hideg, elvásitja a fogat . . . Mangarsét kell megnézni! Láttad már vázlatát?

— Ugyan mit bizonyít egy vázlat? pergette egy rekedt hangú, szikár halvány, gyerek kinézésű tanítvány tolakodó arkifejezéssel, vázlatot én is csináltam.

— Vázlatot csinált! . . . Mutasd meg vázlatodat, kiállított husz különféle hang.

— Hamar a vázlatot!

— A vázlatot!

A tanítványt jobbra-balra taszigálták, végre a földről fölemelték, s egyik ablakmélyedés felé vitték. Vázlatát, mely Michel Angeló „Gondolkodóját ábrázoló, lassu majom-mozdulattal a párkányra támasztá azután könyökét térdre támasztva, sápadt arcát kezeibe mélyeszté, s a tapsoló tömegre nyelvét kiölté.

E pillanatban az ajtó két szárnya megnyílt, s az egész csoport lármázva tolongott az előcsarnokba, fölrohan a lépcsőn s a nagy díj-terembe özlött. Utánok, sokkal lassabban a műértők s a nagy közönség ment. Minél több kíváncsi lépett a terembe, azon mértékben váltotta föl majdnem csend a lármát. A közönség az ajtótól jobbra-balra fölragadt tiz vászon körül csoportosult, melyet az enyhe sugarakban beáradó iény kellemes világításba helyezett.

A szoba legvégén az igazgatóság által kifüggesztett hirdetés a pályázat tárgyát: *Ruth és Booz* — tartalmazta e bibliai szavak kíséretében.

— Elméne tehát Ruth s kalászokat gyűjtött az aratók után. Majd megtudta hogy a föld, melyen volt, Booznak, Elimelek közel rokonának tulajdona.

— Ugyanazon időben Booz történetesen Bethlehembe érkezett, s így szólt az aratókhoz: Az Ur legyen veletek. Es ők felelének: Az Ur áldjon meg!

— Ekkor így szólt Booz az emberhez, ki az aratókra felügyelt: Kie ez a leány?

— Ez pedig felelé: Ez az a moabita nő, ki Noémival jött Moab földjéről.

Mindjárt kezdetben két festmény látszott megragadni a kíváncsiak figyelmét, a 3. számú, s a másik, mely 7-el volt jelölve. A második különösen magára vonta a figyelmet; kört képezett az állvány körül, melyre helyezve volt, s időnkint oly nagy volt a tolongás, hogy a közlekedés lehetetlenné vált.

A 7-es szám a klasszikus hűségűteljesen eltérőleg alkotta s vitte ki festményét. Booz nem viselt turbánt, s az ember inkább valamely franciaországi falu határában képzelte magát. A napharnított s félmeztelenre vetkőzött aratóknak egészen modern arkifejezésük volt; egyikök hátraszegett fejjel itta a vizet a falusi korsóból, melyet kérges kezével emelt. Ruth féltérddel egy kévére ereszkedve, felgyürt szoknyájával, felszalagozott fekete hajával szép tourainei vagy berryi pórnőnek nézett ki. Maga a tájék, közönséges s egyszerű fáival, semmi keletire sem mutatott. A félig learatott buza-tábla balfelé hullámozott. A láthatárou látszó zöld dombok s itt-ott feltűnő gesztenyefák kékes zöldbe veszttek. A nap épen nyugovóra szállt, s a világos kék égen a tölő hold megvilágítá Booznak gondolkodó, erélyes arcát. E festmény, mely helyesérzékéről tett tanúságot, oly élethűséget lehelt, hogy az ember szinte hallani vélte az aratók hívását az esti csöndben s a tücskök cirpelését a tarlóban.

— Nos? ebben van aztán természetesség, mondá egy tanítvány pajtásához, ebben azután van!

— S mily jól van festve, mondá a másik. nincs rajta se vastag festékréteg, se mázolás. Ezt a kezet nézd meg mily csodálatosan fest. Ez azután tud rajzolni.

— Bizonyosan elnyeri a díjat.

— Persze! . . . Nagy tehetsége van, tetszhetik az Institut embereinek.

— Ez már igaz, hiszen annyira kimagaslik a többi kilenc közül.

A nézők közül többen az állvány mögé mentek, s fönhangon olvasták a vászon hátára irt e nevet:

— „Etienne Mangars.“ A hírlapírók jegyzeteket tettek róla, a műértők közelebb mentek a festményhez, majd összehuzott szemmel hátrább vonultak. A jövő-menő közönség folyton tolongott a 7-es számú festmény előtt.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 2. —

Központi szálloda. Heberle Ottó mérnök Sárbrücken. — Varga Adolf mérnök Kecskemét. — Jonu János őrnagy Káránsebes. — Tempis József ezredes Káránsebes. — Braun Gyula mérnök Budapest. — Cigler Sándor biztosító hivatalnok Budapest. — Cigler Henrik kereskedő Acsva. — Dr. Rosenberg Mór tanár Kolozsvár. — Bányai Antal utazó Budapest. — König István borkereskedő Bécs. — Selinger Bernát utazó Bécs. — Kálmán Bernát kereskedő Jászberény. — Elko Gyula kereskedő Lugos. — Weisz Izsó utazó Szabadka. — Fried-

mann Lajos kereskedő Nagylak. — Adler Samu kereskedő Káránsebes. — Kilhauzer Pál utazó Prága. — Wolfinger Miksa gazdálkodó Sámson. — Seiler Armin kereskedő Déva. — Feigenbaum utazó Budapest. — Reich Ferdinand utazó Bécs. — Komlós Aladár Lugos. — Beck Ignácz utazó Bécs. — Várad József birtokos Birkis. — Ifj. Nagel Vilmos birtokos M.Kovácsháza. — Jánosy György iktató Déva. — Dr. Beck Róbert ügyvéd Battonya. — Berkovits Lázár kereskedő Gy.-Szt.-Miklós. — Strobl Lajos utazó Bécs. — Stark József kereskedő Temesvár. — Stern Ignác utazó Budapest. — Dr. Szilágyi Ede ügyvéd Budapest. — Koponyi Vilmos erdész Rozsnyó. — Boumel Sándor kereskedő Lugos. — Hirschberg Berthold kereskedő Berlin.

Vass szálloda. Löwinger Miksa utazó Vinga. — Knauer József jegyző és neje Petris. — Nagy Imre utazó Budapest. — Neustedter Frigyes utazó Bécs. — Heves A. mérnök Mezőhegyes. — Sinek A. utazó Bécs. — Boisits Adolf utazó Bécs. — Strobl N. kereskedő Vinga. — Mladin György jegyző Silingyia. — Argyelán János jegyző Szintye. — Dr. Argyelán Kornél ügyvéd Kisjenő. — Tenner Károly kereskedő Grabae. — Roth Lajos utazó Budapest. — Kohn Lajos utazó Bécs. — Fleischer N. utazó Bécs. — Fuchs Armin utazó Budapest. — Braun Armin utazó Temesvár. — Krausz Lajos utazó Budapest. — Fekete Mihály iparos N.-Körös. — Harmágyi Sámuel kereskedő Debrecen. — Rotschild Samuel kereskedő Nyiregyháza. — Mladin György nyugalmazott jegyző Silingyia. — Steiner Fibus utazó Budapest. — Frieg Ignácz utazó Budapest. — Berg Vilmos gazdálkodó Sajtény.

NYILTTÉR.*

Ma vasárnap

november 3-án, délután 1/2 5 órakor

ARADON,

„FEHÉR KERESZT“ SZÁLLODA
DISZTERMÉBEN

Geyer Stefike

11 éves hegedű-művész

HANGVERSENYT

rendez.

Ipolyi Valéria k. a. zongoraművész

közreműködésével.

Helyárak 6, 4, 3 és 2 korona.

Jegyek előre válthatók: Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

1500

Gaál Lipót

Iktatorés

ARADON, Andrassy-tér 17. sz.

Alapított 1860-ban.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

Javitások és vidéki megrendelések a legpon-
tosabban jutányos árakon eszközöltnék.

Szemüvegek, orrosíptetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karátos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Zeiss és Göerz-féle prizmaszínház és tábori látosó-
vek 4 egész 12-szeres nagyítással.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látosó-
csövek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hő-
mérők és légsúlymérők (Aneroid barometer),
lázmérők orvosok számára, hitelesített
szesz- és pálinkamérők, bor-, sör-, ecet-,
tej-, vaj-, benzín-, lúg- és fagyalt-mérők.

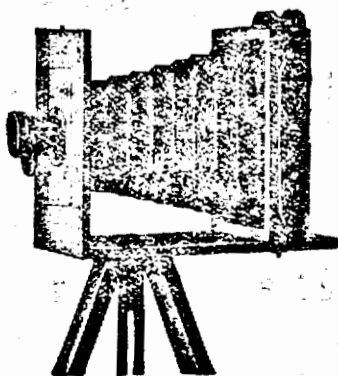
Stereoskopok, pantoskopokból Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrosíptetők pontos méret után készülnek.

Állandó nagy raktár

fényképezési apparátusokból

a continens legelső és legnagyobb gyárából a legjutányosabb eredeti gyári árak mellett. Göerz, Zeiss és Voigtlander-féle gyűjtő- és világító-lencséseket bármilyen átmérővel és gyűjtő távolsággal szintén eredeti gyári árak mellett szállítok.

Összes fényképezési kellékekből Állandó nagy raktár. 742

Wilhelm Ferencz urnak

gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító
Neun-kirchen (Bécs mellett) Alsó Ausztria.

„Minden reclam-dicséretnél“ sokkal
hathatósabb az Ön eléggé nem dicsérhető
Wilhelm-féle antiarthritis és antireuma-
tikus vértisztító theája.

Már évek óta reumatikus fájdalmakban
szenvedtem és pedig oly nagy mérvben,
hogy heteket kénytelen voltam az ágyban
tölteni és borzasztó fájdalmakat szenvedtem;
alvásra avagy evésre nem is gondoltam,
mindenféle Tinkurákat, Mixturákat, kenő-
csöket, sósfürdőket, szappanokat használtam,
amelyek közül egyik-másik pillanat-
nyira csillapította ugyan fájdalmimat, de
már a legközelebbi időváltozásnál ezek fo-
kozottabb mértékben támadtak meg, úgy,
hogy erőm folyton hanyatlottak.

Ekkor a „Berliner Tagblatt“-ban olvas-
tam az Ön ajánlatát és rögtön küldtettem
magamnak 3 csomag theát; és már az első
használat után némi javulás mutatkozott és
miután 1 1/2 évig az előírt időközökben
összesen 5 küldeményt felhasználván, a ku-
rát folytattam, e thea ugy helyre állította,
hogy most már teljesen egészséges vagyok.
Étvágyam visszatért, amiáltal úde és erőssé
váltam és már ez őszzei, illetve kezdődő
télien a szabad levegőn tartózkodtam anél-
kül, hogy csak a legkisebb fájdalmaim is
lettek volna. Csak ezt akartam Önnek igen
tisztelt uram megköszönni.

Bár minden szenvető bizalommal és
mielőbb fordulna Önhöz és gyógyhatásu
theájához, ebből újabb életerőt nyerni és
ugy, amint én Önnek köszönetet mondans.
Vagyok hálás és kiváló tisztelettel

Menczel Frigyes,

mű- és szépfestő, Gottlob Ad. Fiedler utóda,
Opatovekben Kalisch mellett, (Orosz-Len-
gyelország) 1899. évi karácsony.

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KORNÝÉKÉN
csak

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

Lakás-változás.

Dr. Polonyi Jenő,

ORVOS,

Lakását

Salacz-utca I-ső szám II-ik emelet
helyezte át.

1458

Divat- és kelengye-árúház. Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fall-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szövet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos,
Karánsebes, Detta.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

es. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, szaba-
dalmazott villamos szalon,
ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

eégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő,
tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden
egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szak-
mába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kayser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

A legdivatosabb füző-szövetekink megérkeztek.

Kérjük a m. t. hölgyközönség
becses pártfogását.

1485

Kiváló tisztelettel

Brassay Testv.

Krausz Paulin

első és legnagyobb

aradi kölcsönkönyvtára,

Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi időny beálltával van szerencsém a
t. olvasóközönségnek

**50,000 kötetből álló
kölcsönkönyvtáram**

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, fran-
cia és angol szépirodalom minden jelesebb ter-
mekét tartalmazza, — a mai napig kiegészítve.

Minden újdonság megjelenésekor azonnal több
példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill.
vagy egyes kötetenként 8 fill.

A tanulóifjúság részére 1 kor. — fill.
vagy egyes kötetenként 6 fill.

Vidéki előfizetőim is a legpontosabb ki-
szolgálásban részesülnek. Egyben bátorodom
a t. könyvvásárló közönséggel tudatni, hogy az
új folyóiratok és divatlapok, mint az „Uj Idők“,
„Képes folyóirat“, „Divatszalon“, „Moderne kunst“,
„Über Land und Meer“, „Wiener Mode“, „Buch
für Alle“, „Modenwelt“ stb. I-ső számai már
megjelentek és ugy bérletben, mint egyenként
nálam már kaphatók.

Előfizetőimnek azokat pontosan házhoz
küldöm.

Dus készlet mindennemű papírárunkban!
Az összes tanszerek legkitünőbb minő-
ségben!

Disz-levelepapír, képes levelezőlap-album,
emlékkönyvek!

Minden e szakmába vágó dísz-tárgy!
Képes-levelező lapok nagy választékban!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin.

A legjobb és legérettebb
üditő-ital,
mely mint amall ital különösen kedvelt és borral, cog-
nacokkal vagy sörrel keverve kiváló ital
vegyületek ad: a

**MATTONI-FELE
GIESHÜBLER**

legújabb
SWEET-KUP

olja a szomjat, hűlt és felristt egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség társaság hatása ellen.

419

Városi és megyei
telefon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telefon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrész áruk:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. keményfa
nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindegyik keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

Pályázati hirdetés.

Az aradmegyei közkórház részére 1902. évben szükség-
lendő hus, zsír és kenyér szállításnak biztosítására pályázat
hirdetettik.

A pályázati feltételek ezen intézet irodai helyiségében a
rendes hivatalos órák alatt betekintheők.

Pályázók tartoznak ajánlatukat lepecsételt zárt borítékban
az aradmegyei közkórház igazgatóságához f. évi november hó
20-ig benyújtani.

1472

Aradmegyei közkórház igazgatósága.

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével
engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet,
mely télen nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt
áll, bejáró s bentlakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek
hármely orvosi tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-
zsabák (neuralgia), vesebajok, vérbe-
tegségek, fémmergezések gyógyítására. E fürdők szív-
baj mellett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüldi-
tésére, idegbetegek, vérszegé-
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlet 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideg-
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsabák, ízület merev-
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyőkivonattal.
Reichenhall, Gleichenberg
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek
edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános
gyöngyeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge
emésztőképesség gyógyítására. 15
jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-
lakó betegek bár-
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

A CSODA MIKROSKOP

melyből a chicagói világtállításon több mint 24,
millió adatott el, most nálam

csak K. 2.40

csekély árért (K. 2.40 előleges beklidése után bér-
mentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható.
E csoda mikroszkop előnyel, hogy minden tárgyat
körülbelül 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát
porszemek és a szem által ki nem vehető állatok
oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak.
Nékülözhetetlen füvészet és zoologia tanításánál és
egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható
megállapítható, hogy hamis, valamint a husnál a borsóka létezése. A vízben
élő bacillusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vígan uszálni látjuk.
Azonkívül rövidlátóknak mint lense a legkisebb betűk olvasására is alkalmas.
— **Jobb mikroszkop** 2500-szoros nagyobbítással beleértve több oly esettel és
object üveggel csinos szekrényében **csak K. 5** — Használati utasítás mellé-
keltek. — Igen finom távosüvek, igen nagy távolságra használhatók, achro-
matikal üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézről, elegáns dobozban **csak K. 5**. —
Szátküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatós-
sabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-
lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-
nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-
kek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák
el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor ha-
tásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszerismind
gyomorerosító, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágy-
gerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto
china-vasbora betegaimnál, különösen ideggyengéknél, neurastheniá-
ban szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárban az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

1162—1901.

Árlejtési hirdetmény.

M.-Bodzás községben a gyalog járdának 1625 mméter hosszúság és 0.64 m. szélességben téglaburkolattal való ellátása 1150 korona költséggel felsőbb helyen engedélyeztetvén, arra árlejtés hirdettetik 1901. évi november hó 7-ik napjának d. e. 9 órájára M.-Bodzás községhezához, a hol a terv és költségvetés előzetesen is megtekinthető.

Erre pályázni óhajtok 10% bánatpénzzel meghivatnak.

M.-Bodzás, 1901. október hó 31. 1492

Vermes Alfréd, jegyző. **Baráth János,** bíró.

4581—1901. tksz.

Hirdetmény.

Ó-Pécska község telekkönyve tagosítás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosított.

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15 és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5 és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1902. évi május hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hozabitható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16 és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5 és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt vagyis az 1902. évi május 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg hozabitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körül irt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1902. évi május hó 15-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hozabitható záros határidő elmulta után az átalakításhoz közbejött téves bevezetésből származó bármely mű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A pécskai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1901. évi október hó 21-én.

Dr Jakó Sándor,
kir. albiró.

1491

Morgenstern Gyula

fogászati műtermét

Salacz Gyula-utca

4. szám alá 1420

helyezte át.

Telefon 139. szám.

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

kályhákat

fa-, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinté tüzi-eszközöket, kemence előtéteteket, kályha ellenzőket, fa-kosarakat, szénttartókat stb. a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebbig nagy választékban s legjutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése

nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrassy-tér 14. sz.

(Hermann-palota.)

Rajzkönyvvel kályhákrol kívánatra
készséggel szolgálunk. 1400

2910—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Izbase Vikenti és társa végrehajthatónak, özv. Izbase Vikentiné és társa végrehajtást szenvedő elleni 833 kor. 32 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyben a m. radnai kir. járásbíró területei lévén, a gyuliczi 74. sz. tkönyvben A. k. 1—5. és 7. rsz., 168—169., 487., 567., 715—716., 818—819. és 1259/b. hrzi szám alatt felveti bel elkes ház és 1/4 telek községnek özv. Izbas Vikentiné és társ. Izbas Jozsifot illető részére az árverést 1592 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor Gyulicza községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 159 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltást kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M.-Radna, 1901. évi szeptember hó 20. napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Polgár,

kir. albiró.

1194

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszert a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot, bibirosot, bőrvörösséget és mindenemű arczfoltot.

Használata által kismítja az arczon a ráncokat s ifju arczszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatása.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsíradék és ennek következtében nappal is használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szorekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan 1 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Bau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérlítést és rózsaszínben illandó varázssal kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvadékunk hamiltásokról: Kapható a kőszén és fűtőanyagoknál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógygyógyászati laboratoriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22 szám, a megyeházzal szemben és VOITEK és WEISZ utcánál.

FAIX JAQUES

zongoraterem és zongora készítői műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működvén, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyiszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű

javitásokat teljes jótállás mellett, lelkiismeretesen, szakszerű kivitelben, ugyiszintén **hangolásokat** pontosan eszközölök.

1465

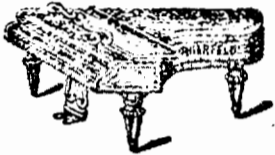
Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(saját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjátszott zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésre állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszerkehez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 5 krajczár olvasási díj mellett.

Üzletemet a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József ARAD, Deák Ferencz-utca 28. szám alatt.

PUSKAMŰVES.

KNIZSE IGNÁCZ

ARAD,

VÁROSLIGET, POLGÁRI LÖVŐLDE.

Elfogad mindennemű javításokat

czéllövő-, vadász- és flobert-fegyvereken, revolvereken,

továbbá készít

új fegyveragyakat, mindennemű fegyverekhez

a legszebb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

KNIZSE IGNÁCZ

puskaműves

1378

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparcikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparcikkekre olcsó kölcsönök azonnal adódnak és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditió-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségnél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet

gőzüzemre

berendeztem s azt

az Erzsébet-körutról

Uj-terem utca 11. szám alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Schamberger László

kocsigyáros.

1002

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

1145

Készlet állandóan mindenféle szörme-árakban.

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 1146

KNEFFEL KAROLY és FIA

Arad,

Andrássy-tér

14. szám.

1108

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabedalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 db 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtal adni, hogy ugy az

ékszerek,

mint az

ingóságok

f. é. november hó 7-én.

(csütörtökön)

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1901. július és augusztus hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbítottak, sem ki nem váltottak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

1394

Weisz Dávid.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (IX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar. kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Kilencedik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1901. nov. 21. és 22.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1901. decz. 18. és 19.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. január 14. 15. és 16.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1902. márczius 26-tól április 22-ig.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben: Korona 1.000,000 (Egy millió)			
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1	Jut. Kor	600000	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1	nyer. á	400000	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	10000	1	á	200000	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1	á	100000	100000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	3 á	á	60000	60000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	5 á	á	40000	40000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	8 á	á	30000	30000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	10 á	á	20000	20000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	70 á	á	10000	10000
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	4900 á	á	5000	5000
3000 ny. Kor.	240000	4000 ny. Kor.	477000	5000 ny. Kor.	898000	27800 á	á	200	550000
Hetedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1902. február 12. és 13.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. márczius 5. és 6.							
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona						
1 á	90000	1 á	100000						
1 á	30000	1 á	30000						
1 á	20000	1 á	20000						
1 á	15000	1 á	15000						
3 á	10000	3 á	10000						
5 á	5000	5 á	5000						
8 á	2000	8 á	2000						
10 á	1000	10 á	1000						
70 á	500	70 á	500						
3900 á	170	3900 á	200						
4000 nyer. Kor.	934.000	4000 nyer. Kor.	1.081.000						

Az I. osztály huzása 1901. november hó 21. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magyar kir. ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.
Budapest, 1901. évi november hó 8-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igangatósága.
Lónyay. Hazay.

1467

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és azétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyas, Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban és Vojtek és Weisz droguériákban.

Gyoronkon: Masznik Dániel gyógyszertárában.

Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszertárában.

Ó-Pécskán: Rokazin János gyógyszertárában.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.

Székelykén: Furedy Ede gyógyszertárában.

1258

FLEISCHER TESTVÉREK

vasbutorgyára

ARADON, Fürdő-utca 10. szám.

Ajánlja: Ízletes kivitelű és minden tekintetben versenyképes gyermekágyakat, mint

vaságyakat

hozzávaló betétekkel, éjjeli szekrényeket, mosdóasztalokat, díszes gyermekágyakat, bölcsőket és gyermekkocsikat.

Elvállal szálloda, kerti székek, asztalok, lugosok, árvaházak, internátusok, kórházak és kaszarnyák berendezését jutányos árk mellett.

Sodrony ágybetétek méret szerint jutányos áron készíttetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1468

Kukoricza morzsolók

kez- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurök) kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók fekvőben vagy kocsira szerelve,

Szecs kavágók, szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 százalékos erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, Darálóok, Takarmány-füllesztők.

Szállítható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági célokra etc. továbbá

Cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA” sorvetőgépek (tolókerék szerkezettel) mindenféle vetemény számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon alkalmazható.

Önműködő szabadalmazott permatozó készülékek, a tormános és szegőcs kiirtására, és a gyümölcsfát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kiirtására legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntvény és vasbárművek

BÉCS, III. Tabornstrasse 71.

Alapítva 1872. 850 munkás.

Kitüntetés több mint 150 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és vizuális elárúsítók koraottnak.

1298

Margit-Crème.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére a fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztáza és zsírmennyiségű készítmény a...

Rövid idő alatt érintet szeples, májfoltot, pattanást, bőrtájak (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. Még koros egyéneknek is üdöbájos arczszínt kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba. sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek ozimerees védjeggyel vannak lezárva. — Készítményem a nemlétságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyeseti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatezerkereskedésben.

Az

„Aradi Közlöny”

1902. évi

ÉVKÖNYVÉRE

HIRDETÉSEK

felvételnek

Aradon, József főherczeg-ut 22. sz.

Az évkönyv lapunk barátainak és összes előfizetőinknek ingyen küldetük meg, így a hirdetést ebben igen előnyösen ajánlhatjuk.

Ó osasz. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XXXIV-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

A nyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. kir. lottójövedék kezkeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1901. évi december 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a. továbbá lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirtda- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

1352

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

GLEESINGER JÓZSEF

árúháza „a 2 rózsához“

FORRAY-UTCZA, (Guttman-ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szemelvények:

Jó mosható Barkettek	16	kr. tól	feljebb
Jó mosható Tennis-flanelek	18	"	
Jó mosható Hermelin-flanel	25	"	
Jó mosható szövött divat-barkett	24	"	
Jó mosható női szövetek	22	"	feljebb
6 személyre damaszt garnitúra	frt	2.70	
6 személyre kávé garnitúra	"	1.35	
3 darabból álló ágygarnitúra	"	2.80	
1 vég vászon 30 rőf	"	3.50	
1 vég kanavász	"	3.25	

Továbbá:

Óriási nagy választék kurrens árukban u. m.: vászon, chiffon, kanavász és zephyrek. Továbbá jó mosó kretonok, festők, szövetek, szövött áruk. Asztalneműek, ágygarnitúrák és szőnyegek. Mindenféle fej- és zsebkendők és stb. e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árban. 1474

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

Serail-arczkenőcs

fehéríti az arcot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintatuvá teszi. Egyszerrel a

legjobb

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztálanságot eltávolít az arczról és mint

arcz-szépítő szer

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

a

Serail-szappan és az Epszappan, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész

világon

el van terjedve és számos köszönő irat tanuskodik az általa elért hatásról.

Kapható!

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nem bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nem bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés szeljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1341

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A f e c s k é h e z“.

Hermelin flanellek meglepő

szép mintákban 45 kr.

Tennisflanellek

19 kr. métere.

Czérna barchett 19 kr.

legszebb színekben.

Gyönyörű mosó

bársonyok 85 kr.

métere.

M e g é r k e z t e k !

Legszebb és legújabb

ősz és téli ujdonságok

melegítő izléses kivitelben.

Hölgyflanelek

legbizarabb színekben csak 35 kr. méterje.

Szőnyegmaradékok

félárban óriási mennyiségben.

Bőrkeztük párja 1 korona

Városi és megyei telefon szám 10.

Jäger-féle alsó ruhák.

Fegyhazi harisnyák.

Fizetési zavarokba

jutott kereskedőknek, gyárosoknak és iparosoknak (akár már esőben levők, avagy fizetésképtelenek) bárhol laknak, a legnagyobb esésben, cölansan és gyorsan rendeztetnek; egy régi, előkelő és többszörösen kitüntetett cég által. Pörök, kelemen foglaltások azonnal ellentétnek és a kiegyezésekhez szükséges tőkét is megszerzik. — Nem névtelen levelek „Strang solle Nr. 1005” jel alatt Zitter hírdetési irodájába (Wies. VII/2. Mariahilferstrasse 62.) küldendők. 1424

Nagyobb és azonnali vételeknél

kötelezettség nélkül ajánlunk

legfinomabb gyalult erdélyi savanyu káposztát

hordókban és bődönökben. mm.-kint tiszta súly mellett 8 koronával, Déva állomástól készpénzfizetés mellett, levonás nélkül. Tartályok önköltségén felszámítatnak. Próbaküldemény 30 fillér beküldésével.

Transsylvania conservgyár

Déva (Hunyadmegye).

Gyümölcs és vetemény conservok, valamint gyümölcslevek minden nagyobb fűszerkereskedésben kaphatók. 1482

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar kir. államvasutak.

181126—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben szükséges mintegy 528000 drb. horganyzott talpa jelzőszeg és 3000 mm-ás sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli

12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módokat tartalmazák az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában valamint az illető vezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthető.

Ezen részletes módokat leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett magy. kir. államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

15458—1901.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369—89. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott 12757/884. sz. szabályrendelet alapján azon ház és telektulajdonosokat kiknek házuk előtt a járda, követet vagy asfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalogjarót f. évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 1/2 méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassák el, hogy a víz lefolyó árok vagy folyóka felé 5 cm-nyi eséssel bírjon.

Köteles továbbá ház és telektulajdonos a gyalogjarót felé és elvonuló vízlevezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és méret szerint kiásatni és tisztán tartani nem különben köteles ezen vízlevezető árkokon keresztül a kocsibejáratnál hidat építeni s azt folyton jókarban tartani.

Kik ezen rendelkezésnek eleget nem tesznek 4 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros víz-állása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb víz állás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homoklás a magas víz-állás miatt nem eszközölhető figyelembe vételni nem fog.

Arad, 1901. október 23-án.

Sariot,

főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

194456—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben esetleg az 1904. év végéig ivenkint szükséges mintegy 5000 darab fürdő szivacs szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 8-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november hó 7-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az illető vezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

140986—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben, esetleg a további két évben évente szükséges 1000 métermázsas rézgálicz szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november 4-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és a távirdai anyagok szállítására vonatkozó 60,992/97 sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál valamint az illető vezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhívásra az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

DEUTSCH IGNÁCZ

fém- és érczárú raktára

Telefon 22—28.

Budapest, V., Báthory-utca 22. Telefon 22—28.

Állandó nagy raktárt tartok a következő árukban:

Sárgaréz lemezek	Nickel lemezek	Ólom kemény tömbökben
„ sodronyok	„ sodronyok	„ ócska
„ rudak	Aluminium lemezek	Bárdány regulus I.
„ csövek	„ sodronyok	Kemény forrasz
Vörösréz lemezek	Sárgarézrel átvont vas-	Forrasz-ón I. minőség
„ sodronyok	csövek butorgyárosok részére	„ II. „
„ rudak	Forrasztópáka	Vörösréz szegecses
„ csövek	Vörösréz-kalapácsok	Vörösréz sodronyok
„ üstök	On tömbökben	vékony
Tombak lemezek	On rudakban	Sárgaréz sodronyok
„ sodronyok	Vörösréz ócska és uj	vékony
„ rudak	Sárgaréz ócska és uj	Aluminium I. minőség
„ csövek	Vöröslém ócska	tömbökben
Alpaca lemezek	Horgany rétegekben	Koczká nickel 99%
„ sodronyok	„ ócska	Foszforos vörösréz 15%
Pacifong lemezek	Ólom lágy tömbökben	Foszforos ón 5% stb.
„ sodronyok	„ „ Δ rudakban	stb.-ben

Csapágyfém a legkiválóbb ötvözetekben, minden célnak megfelelőleg.

Vaskereskedők, rézművesek, öntők, szeszgyárak, ércnyomók, gépgyárak, csillárgyárosok, bronzművesek, syphonfej gyárosok, vegyi gyárak, fém-sztergályosok stb. részére.

Kívánatra szívesen szolgálok a legelőnyösebb ajánlattal.

Szíves figyelmébe ajánlom, hogy a londoni fémtőzsde hivatalos jegyzéke nevem alatt a Pester Lloyd sürgönyei között naponként megjelenik.

1508

Kiváló tisztelettel DEUTSCH IGNÁCZ.

Télikabátok.

Nagy választékban

férfi-, fiu- és gyermekruhát
legolcsóbb árban lehet bevásárolni
KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrássy-tér 9. sz.

1476

Utazóbundák.

Ökönyök.

Felöltők.

Városi bunda.

Havelok.

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos ez az arcpótló, pattanások, májfoltok, bőrrák (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ráncos arcbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem ideális oló az arcbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-ter.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

A pemetefü-cukorkának számos utánzata lévén, e helyen legközelebb megjelöljük azon gyógyszerárakat, hol az eredeti RÉTHY-féle készítmény kapható.

1387

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság, és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

MEGNYILT!

PORTER VILMOS

nagy áruháza
ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház 34 fényes kirakattal
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbmenő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

Uri-divat osztály:

Kalapok,
Czipők,
Sárczipők,
Ingek,
Nyakkendők,
Kesztyük,
Esőernyők,
Alsó ruházat,
Harisnyák,
Utazási eszközök,
Bijouterie-cikkek,
Bőrárak, stb.

II.

Női-divat osztály:

Czipők,
Blouseok
Jouponok,
Kötők,
Derékfűzők,
Szappan- és illatszerek, stb.
Óvek,
Kendők,
Nyakkendők,
Legyezők,
Harisnyák,

III.

Háztartási és lakást díszítő cikkek:

Servicek,
Konyhaberendezési tárgyak
Evdőeszközök,
Majolikák,
Kinai ezüst tárgyak,
Fali díszek és képek, stb.

IV.

Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb
és legváltozatosabb újdonsá-
gai, mint alkalmi ajándékok,
hölgyek, férfiak és gyermekek
számára.

V.

Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

Minden vevő, aki egyszerre 20 ko-
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságú, hű

életnagyságú fényképet

és esakis a díszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-
téritenie. Az ilyen képek mintái az áruház kirakataiban megismerhetők és mindenki azok művészies kivitelé-
ről meggyőződhetik.

1361

ESTÉNKINT

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében
páratlan a vidéken.

NEUMANN M.

ARAD.

Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl

őszi és téli öltönyöket.

Atmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél
elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

184

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; level-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Egy, vagy két betonmunkás

a garahonci cementgyárban állandó alkal-
mazásra felvétetik. 1497

Aranyos!

Tegnap ismét részese voltam egy
his boldogságnak. — vajjon osztozott eb-
ben? fog válaszolni? Mikor, hol látom?
János.

Aranyos!

Ha kedden künn egyedül lesz és nincs
ellenére, délután meglátogatom.
1496 János.

Rémi és Kormos

Budapest, régi posta-utca 10. ajánlják ma-
gukat ház-, föld-, erdő-birtok, bányák,
jelzálog, pénz, finanszírozás, iparvál., sza-
badalmak forgalmára. Előkelő összekötte-
téseik. Sok évi tapasztalat. Közvetlen aján-
latok szakszerű pontos elintézésé. 1502

Egy 40 éves ur ember egy házvezető-
nőt keres.

Ajánlatokat „Aranyos” jelige alatt,
a kiadóhivatal továbbít.

500 forintot fizetnek annak, aki Bartilla

fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Érőkősei, (E. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hami-
sitványok fejlemtői jól díjaztatnak. —
Kapható Aradon: **Rozsnyai Mátya**
gyógyszertárban Szabadság-tér. 303

Kiadó egy két szobás utczi lakás,

veranda, konyha és hozzátartozókkal.
Czím a kiadóhivatalban.

Csinos uriaszennyal óhajt meg-
ismerkedni egy fess és intelligens 30
éves ur ember, ki nem régen jött a fővá-
rosból állandó tartózkodásra Aradra. Dis-
krétio férfiúi becsületszó.

Ajánlatokat kérek B. B. jegy alatt a
lap kiadóhivatalába.

Csinos garson lakást

keresek. Rlegendő egy szoba és előszoba.
Még kívánatlik, hogy ez teljesen kü-
lön bejáratu, és a Csanádi-palota közelé-
ben legyen.

Ajánlatokat „Lakás” jelige alatt a
kiadóhivatal közvetít.

Eladó

8500 darab tégla olcsó árban. A tégla
a Flamm szállító udvarában megtekint-
hető. Bővebbet József főherceg-ut 1. II.
em. 14. ajtó délután 1/2—1/2-ig

Levelezni

óhajtok egy fiatal szellemes leánnyal:
Választ „20 év” jelige alatt a kiadó-
hivatalba kérek.

A ki hajlandó szórakozás céljából
művelt leánnyal levelezni, az írjon „Is-
meretlen” jelige alatt a kiadóhivatalba.
Levelet kérem a lapban jelezni.

Irodai teendőik elvégzésére ajánl-
kozok délutáni órákban egy hölgy. Aján-
latokat „szorgalmas” jelige alatt a ki-
adóhivatalba kérek.

A legnagyobb választék ókszeriárgyakban.

Alkalmi bevásárlások.

DEUTSCH IZIDOR
ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ
ARAD,
TEPLOM-UTCZA,
MINORITA-PALOTA.

Kedvező fizetési feltételek.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ki volna hajlandó

egy 25 éves intelligens fiatalemberrel gya-
korlat képen naponként 1—2 órát néme-
tül társalogni. Levelek „tanulva mulas-
sunk” jelige alatt a kiadóhivatalba kü-
lendők.

Mérlegképes könyvelő

elvéllal naponként néhány órai irodai
munkát, megkeresések „Pontos” jelige
alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Szépen butorozott,

külön bejáratu szobát keresek, esetleg
teljes ellátással „Kényelmes” jelige alatt
a kiadóhivatalba kérek.

Utózi lapelárusítók felvétetnek a ki-
adóhivatalban. Jelentkezhetni reggel 8-tól
9 óráig.

Kérem azon kéruhás fiatal hölgyet,
kit tegnap a Szabadság-téren követtem,
írjon „Reménység” jelige alatt a kiadó-
hivatalba, hogy ismerkedés lehetséges-e.

As a hölgy, a ki tegnap az An-
drásy-téren csillogó szemével teljesen
lebilincselt, kéretik, hogy e lap után tu-
dassa, hogy az ösmeretség lehetséges-e?
Levelet „hü szív” jelige alatt a kiadóh-
ivatalba kérek.

Gyermekkertész

kerestetik vidékre 3 gyermek mellé, a ki
németül is beszél, előnyben részesít.
Ajánlatokat f. hó 5-ig a kiadóhiva-
talba kérek.

Egy 21 éves

intelligens fiatal ember ismeretség hiányá-
ban egy olyan fiatal szellemes leánnyal
óhajt ismeretséget kötni, akivel napon-
ként 1—2 órát elszórakozhatna. Levelek
„szolid hivatalnok” jelige alatt a kiadó-
hivatalba kéretnek.

Lakás kiadó.

Egy szép három szobás
lakás 1499

közel a főtérhez azonnal
kiadó.

Csernovits Péter-utca 27. sz.
Bővebbet a háztulajdonosnál.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Legújabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 288.

STERNA

Telefon 139. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalán

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-köszenet

és darabos 1470

bükk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása vegett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia vaskereskedése Aradon.

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy a

színházi sörcsarnokot

átvettem és azt

ma

megnyitom.

Folyton friss csapolásu

király-sör, 1 pohár 8 kr.

Saját termésű, kitünő

HEGYI BOROK, 1 LITER 36 KR.

Zamatos magyar konyha.

Jutányos haviétkezés.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Gavrillette Miklós,

vendéglős.

1492

Bámulatos újdonság! 325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczsal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simili brillant-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárcza, egy nagyon elegáns szivarzipka, 1 double-arany kezelő-és inggomb-garnitúra, 1 finom zsebkéz, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárusítónál

S. Kohane KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 1475

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják.

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnyé-készítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por-alakban, a hús leg-táplálóbb része, tiszta fehérnyé, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vértképző és a fehérnyé izomerősítő hatását. A vérgenység, sápadtság, idegyöngeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a leg-táplálóbb reggeli ital, tiszta táplálóbb, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁPLISZT a leg-tartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermek-tápláló. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropion (fehérnyé) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más táplisztté. 337-3

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Jól nevelt és megbízható

fiú

2 középosztályai

tanulónak

fölvéttetik

BARNA LAJOS

fűszerkereskedésben

1495 Pankotán.

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyzeri bemártással egy egész oldal írható) főraktára.

Író-, levél- és rajz-papírok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok. Képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelezőlapalbumok sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stencil-szin és Mimeograph papír és festék.

Hektográfiai anyag és ténia.

Másoló szettek és sajtók gyári árakban.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája és fényképészeti cikkek raktára.

1105

Eladó ház.

Az Aranykéz-utca végén, az Ilona-utca 2. sz. még 15 évig adómentes új ház és a Közép-utca 17/a sz. szinte 15 évig adómentes új ház, közbe jött akadályok miatt. kedvező vételár mellett, olcsó áron eladó. Mindegyik ház két-két lakásból áll, hozzá szép udvar és kert. — Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál, az Ilona-utcai 2. sz. háznál. 1471

14847—1901.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur ó nagyméltósága 50981/VI./1901. számú magas rendeletével a népesedési és közgazdasági szempontok fontosságára tekintettel, továbbá a nagyközönség megtévesztése és kizsákmányolásának megelőzése céljából valamint erkölcsi érzékének megóvása érdekében a közforgalomból kitiltotta mindam szerek és készülékeket, melyek a női termékenység megőrzésére ajánlottak.

Ezen körülményt azzal az értesítéssel hozom köztudomásra, hogy ezen szerek és készülékek forgalomba hozása, terjesztése, eladása, illetve a külföldről való behozása tilos és ezen tilalom áthágói az 1879 évi XL. tcz. 1§-a értelmében 15 napi elzárással és 200 koronáig

terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtani.

A vonatkozó részleteket felsoroló miniszteri rendelet hivatalom iparügyszól. ában a hivatalos órák alatt betekinthező.

Arad, 1901. október hó 16-án.

Sarlot, főkapitány.

Egy ovadékképes

pénztárnoknő,

ki könyvelést, magyar és német levelezést is végez,

kiviteli üzletben

azonnali felvételre 1479

kerestetik.

Ajánlatok a kiadóhivatalban.

Eckert-féle Edelreute

természetes likör

hegyi gyógyfűvekből lepárolva, kitünő ízű gyomororósító. Vadászatokon és utazásnál vízzel keverve üdítő hatással, 306

kitünő házi szer.

Csász. és kir. szabadalmazott

likör-gyar,

Eckert Albert,

Grác.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1232

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék női, férfi és gyermek-trikókban !!!

Plisirozás és Gouwellerozás bármily szélességben elvállaltatik.

Újdonságok!

Angol Lodenek

120 cm. széles, méterje 50—65 kr.

Viktoria Velezek

remek színekben, méterje 30—35 kr.

Hölgy flanelek

méterje 20 kr.

Mosó bársonyok

méterje 80 kr.

Hermelin flanelek

különlegesség, méterje 40, 45, 50 kr.

Miniatúr kiváratra bérmentve küldök.

Miniatúr kiváratra bérmentve küldök.

Divat- és kelengye-áruház.
Deutsch Festvérék

ABAD.
 Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Jetta.

Nők, leányok, gyermekek

részére

legnagyobb választékban:

Jaquettok,

Palettok,

Gallérok,

Ruhakelme,

Divatselyem,

Diszek,

V á s z o n n e m ű e k

legolcsóbb szabott áruk mellett.

Szörme-collieres, Karmantyuk

legújabb kivitelben.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.